

Àmbit d'Administració de justícia

cejfe

Anàlisi de les citacions a judici dels tècnics de l'EATAF

Ajut a la investigació 2019

Autors

Òscar Herrera Ferré, Maria Carbonell Martínez i
Iris Romagosa Moltó

Any 2020

El Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada ha editat aquesta recerca respectant el text original dels autors, que en són responsables de la correcció lingüística.

Les idees i opinions expressades en la recerca són de responsabilitat exclusiva dels autors, i no s'identifiquen necessàriament amb les del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

Avis legal

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement _no Comercial_ Sense Obra derivada 4.0. Internacional (CC BY-NC-ND 4.0) de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets (Generalitat de Catalunya, Centre d'Estudis Jurídics i formació Especialitzada) i no se'n faci un ús comercial. Aquesta obra no es pot transformar per generar obres derivades. La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

© **Generalitat de Catalunya**
Centre d'Estudis Jurídics
i Formació Especialitzada

Agraïments

Agraïm el suport rebut per part de la Subdirecció General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica i de la Secretaria de Relacions amb l'Administració de Justícia en el desenvolupament d'aquest projecte.

Volem donar les gràcies al Servei d'Implantació i Seguiment de Programes Informàtics de la Direcció General de Modernització de l'Administració de Justícia i als seus tècnics col·laboradors per la seva implicació i ajuda en aquesta recerca.

Apreciem enormement i agraïm el treball efectuat pels especialistes en estadística, Gerard i Carlos, i l'assessorament en qüestions més de caràcter jurídic de la Cristina.

Gràcies a tots els treballadors i treballadores dels EATAF de Catalunya (en especial al personal d'administració dels distints Equips dels quatre territoris), que han facilitat i col·laborat en aquesta investigació.

Volem agrair la confiança dipositada en nosaltres per part del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE).

Finalment, agrair també el suport quotidià dels que ens estimen.

A tots, moltes gràcies.

Resum

L'EATAF té com a tasca principal assessorar, mitjançant un dictamen d'especialista, quan un Jutjat formula una petició, en el marc de procediments judicials en l'àmbit de família, en els qual s'han de prendre decisions que involucren menors d'edat.

Una de les actuacions de l'EATAF és la d'assistir a judici, per respondre a les preguntes que els operadors jurídics plantegin i aclarir i/o ampliar informació sobre la intervenció efectuada plasmada en l'informe tècnic.

El present estudi pretén analitzar el marc contextual en què es desenvolupen els fenòmens de les citacions i compareixences dels membres de l'EATAF a les vistes orals, als territoris de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona. La investigació pren com a mostra un total de 456 citacions adreçades a l'Equip per part de tots els Jutjats de Catalunya durant l'any 2018.

Pel que fa a les variables estudiades, s'ha analitzat el rol del professional citat, la tipologia de programa en què s'emmarca aquesta intervenció i de l'òrgan judicial citant, la qualitat amb què s'ha citat a aquest tècnic, l'idioma de la citació, l'operador jurídic que peticona aquesta intervenció professional, el resultat de la compareixença, el temps transcorregut entre la data de tramitació de l'informe i la data de la vista oral i el mitjà de compareixença. En l'anàlisi estadística, el nivell de significació proposat ha estat $p < 0,05$.

L'objecte final de l'estudi és conèixer l'estat actual de la qüestió, que les conclusions ajudin a comprendre el fenomen i poder plantejar millores en els judicis familiars relatives a les citacions.

Descriptors principals de l'estudi: EATAF, assessorament judicial, citació, compareixença, vista oral

Resumen

El EATAF tiene como tarea principal la de asesorar, mediante un dictamen de especialista, cuando un juzgado formula una petición, en el marco de procedimientos judiciales en el ámbito de familia, en los cuales se han de tomar decisiones que involucran a menores de edad.

Una de las actuaciones del EATAF es la de asistir a juicio para responder a las preguntas que los operadores jurídicos planteen y aclarar y/o ampliar información sobre la intervención efectuada plasmada en el informe técnico.

El presente estudio pretende analizar el marco contextual en el que se desarrollan los fenómenos de las citaciones y comparecencias de los miembros del EATAF en las vistas orales, en los territorios de Barcelona, Tarragona, Lleida y Girona. La investigación toma como muestra un total de 456 citaciones dirigidas al Equipo por parte de todos los juzgados de Cataluña durante el año 2018.

En relación a las variables estudiadas, se ha analizado el rol del profesional citado, la tipología de programa en la cual se enmarca esta intervención y del órgano judicial que ha citado, la calidad con que se ha citado a ese técnico, el idioma de la citación, el operador jurídico que peticona esta intervención profesional, el resultado de la comparecencia, el tiempo transcurrido entre la fecha de tramitación del informe y la fecha de la vista oral y el medio de comparecencia. En el análisis estadístico, el nivel de significación propuesto ha sido $p < 0,05$.

El objetivo final del estudio es conocer el estado actual de la cuestión, que las conclusiones ayuden a comprender el fenómeno y a poder plantear mejoras en los juicios familiares relativos a las citaciones.

Descriptorios principales del estudio: EATAF, asesoramiento judicial, citación, comparecencia, vista oral

Summary

The main task of EATAF is to advise, through the opinion of a specialist, a court when it makes a request in the context of judicial proceedings in the field of family, and where decisions involve minors.

One of the actions of EATAF is to attend a trial to answer the questions that legal operators consider and clarify and/or expand information on the intervention made in the technical report.

The present study aims to analyze the contextual framework in which the phenomena of the summonses and statements of the members of the EATAF are developed in the trials, in the territories of Barcelona, Tarragona, Lleida, and Girona. The research takes as a sample a total of 456 summonses addressed to the EATAF by all the courts of Catalonia during the year 2018.

In relation to the variables under study, the following has been analyzed: the role of the aforementioned professional, the type of program in which this intervention is framed and the court that has summoned, the quality with which that technician has been summoned, the language of the summons, the legal operator requesting this professional intervention, the result of the appearance, the time elapsed between the date of processing the report and the date of the oral hearing and the means of appearance. In the statistical analysis, the proposed level of significance has been $p < 0.05$.

The final objectives of the study are that the conclusions help to understand the phenomenon, to know the current state of the matter and to be able to propose improvements in family judgments related to the summonses.

Main descriptors of the study: EATAF, judicial advice, summons, appearance, oral hearing

1. Introducció	8
1.1 Justificació del tema	8
2. Objectius	9
2.1 Generals.....	9
2.2 Específics.....	9
2.3 Limitacions de la recerca.....	10
3. Marc teòric i conceptual	12
3.1 Presentació de l'EATAF	12
3.2 Tipologia de programes d'intervenció i metodologia de treball.....	13
3.3 Òrgans judicials: tipologia i repartiment geogràfic.....	17
3.4 Procediments en què l'EATAF pot intervenir.....	20
3.5 Instàncies intervinents en l'acte de la vista oral	21
3.6 Marc legal de la prova pericial.....	23
3.7 Característiques de l'informe.....	27
3.8 Citació i compareixença	28
3.9 La qüestió idiomàtica.....	31
4. Hipòtesis	32
5. Metodologia	33
5.1 Selecció de la unitat d'anàlisi i procediment de selecció	33
5.2 Metodologia emprada.....	34
5.3 Planificació, actuacions i recursos de la investigació	37
6. Resultats.....	40
7. Conclusions	66
8. Propostes de millora	67
9. Referències bibliogràfiques.....	69
10. Índex de taules i gràfics	73

1. Introducció

1.1 Justificació del tema

La via judicial és una de les opcions més esteses entre la població a l'hora d'afrontar determinats conflictes de l'àmbit familiar. Dins d'aquest marc, l'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de Família de Catalunya (EATAF) té com a tasca prioritària la d'assessorar i donar resposta a les demandes judicials d'arreu del territori català que es formulin en relació amb les mesures civils que afecten els menors d'edat i que es dirimeixen en els procediments judicials en l'àmbit de família.

Una de les funcions dels professionals de l'EATAF, format per treballadors socials i psicòlegs, consisteix en l'assistència a judicis, quan són citats per tal de comparèixer a la vista oral, per aclarir o ampliar la intervenció prèviament realitzada i reflectida en el corresponent informe tècnic.

Existeix una gran tipologia d'òrgans judicials que resolen mesures civils i coneixen d'altres qüestions relacionades amb l'àmbit de família (Jutjats de Primera Instància i/o d'Instrucció, Jutjats especialitzats en matèria de família, Jutjats de Violència contra la Dona (VIDO), Audiències Provincials...). Sovint aquesta variabilitat suposa l'existència de certes diferències en alguns àmbits, segons s'ha constatat en la praxi diària.

Aquest estudi pretén analitzar el marc contextual en què es desenvolupa la tasca del tècnic de l'EATAF quan ha d'assistir a judici. Interessa també conèixer l'existència de possibles diferències en funció del territori.

2. Objectius

2.1 Generals

- Analitzar les variables quantitatives, qualitatives i per àmbits territorials al voltant de les citacions a judici dels membres de l'EATAF, per a una millor comprensió del fenomen.
- Definir les demandes i requeriments específics que es formulen al tècnic en funció dels distints operadors judicials que intervenen en la vista oral.

2.2 Específics

- Avaluar l'efectivitat de resposta dels informes elaborats, d'acord amb les preguntes formulades a la vista pels distints professionals intervinents.
- Ajustar la tasca dels professionals de l'EATAF a les necessitats que els distints operadors jurídics (especialment Jutges i Ministeri Fiscal) han de conèixer abans de resoldre, d'acord amb l'interès superior de l'infant.
- Introduir millores i bones praxis en la col·laboració interadministrativa entre l'Equip i la resta de professionals de l'Administració de justícia.
- Generar i compartir coneixement entre els distints EATAF de Catalunya i entre els professionals que els integren.
- Proposar, a partir de la informació obtinguda, la introducció de canvis i/o nous indicadors d'avaluació forense en els informes per tal d'oferir una resposta més ajustada a allò que els distints operadors jurídics desitgen conèixer abans de la sentència.
- Conèixer les dades d'ús del català en els documents judicials i en les vistes orals a les quals assisteixen els tècnics de l'EATAF.

Així doncs, les conclusions resultants de l'estudi plantejat en un inici pretenien constituir una eina d'avaluació que permetés millorar, adequar i reajustar els protocols d'intervenció en les vistes orals, així com la informació continguda actualment als informes tècnics d'assessorament. La finalitat era la de poder donar una resposta el més completa, acurada i ajustada possible, des del punt de vista psicosocial, a les necessitats que es plantegen a l'hora de resoldre determinats litis en l'àmbit de família.

2.3 Limitacions de la recerca

Malgrat els objectius i finalitats inicials descrits en l'apartat anterior, han tingut lloc diverses vicissituds i dificultats que han impedit poder disposar dels vídeos i per tant, poder tenir accés a les gravacions per a una posterior anàlisi de les vistes orals en el termini d'entrega exigida per a aquest projecte becat. Per això, aquesta recerca ha hagut de reorientar alguns objectius, de manera que aquest estudi finalment s'ha centrat en una anàlisi estadística de variables quantitatives, qualitatives i territorials que no requereixen la visualització dels vídeos de les intervencions dels tècnics en vista oral.

Val a dir que el projecte inicial d'investigació presentat deixava constància de la necessitat, pel que fa a la mostra, de poder disposar de les gravacions a les vistes orals vinculades amb tots els òrgans judicials de Catalunya que requerissin la presència dels tècnics de l'Equip.

Des del primer moment, i en concret, des del propassat mes de desembre, l'equip d'investigació va iniciar les gestions internes oportunes per aconseguir el material necessari. Fruit d'aquests moviments, la Subdirecció General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica i la Secretaria de Relacions amb l'Administració de Justícia, varen tenir contactes amb el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, a qui sol·licitaren permís i col·laboració per tal d'obtenir el material de gravació.

En data 20 de març de 2019, mitjançant acord del president del TSJC, s'elevà la consulta al Consell General del Poder Judicial, sobre la procedència de l'autorització, marc i límits, en el seu cas, d'accés a les vistes i sentències, segons la petició cursada.

Des d'aleshores, i fins al dia 26 de juny de 2019, quatre dies abans del límit d'entrega de la memòria de progrés, l'Equip d'investigació no va obtenir resposta a la petició, atesos els marcs temporals d'entrega del projecte becat, es va informar el CEJFE que no seria possible donar compliment als objectius plantejats en un inici per manca de temps material per efectuar tota l'anàlisi inicialment pretesa, atesa la demora en l'autorització de la petició dels visionats de les vistes orals.

La resposta autoritzant de la petició cursada per dur a terme la investigació inicial va arribar, però temporalment fora d'un marc suficient com per a realitzar l'estudi al complet amb el rigor necessari.

Per tant, ateses les limitacions exposades, es va informar en la memòria de progrés que l'Equip de la investigació compliria només de manera parcial els objectius inicialment plantejats, i es va comunicar la reformulació del nom inicial del títol de la recerca "anàlisi de la intervenció dels professionals de l'EATAF en la vista oral i propostes de millora de cara als distints operadors jurídics" passant-se a anomenar "anàlisi de les citacions a judici dels tècnics de l'EATAF", atès que aquest darrer títol reflexa de forma més exacta i fidedigna el contingut final del present treball.

En concret, els objectius centrats en l'àmbit descriptiu i quantitatiu que sí es duen a terme amb la present investigació són:

- Analitzar les variables quantitatives, qualitatives i per àmbits territorials al voltant de les citacions a judici dels membres de l'EATAF, per a una millor comprensió del fenomen.
- Introduir millores i bones praxis en la col·laboració interadministrativa entre l'Equip i la resta de professionals de l'administració de justícia.
- Generar i compartir coneixement entre els distints EATAF de Catalunya i entre els professionals que els integren.
- Conèixer les dades d'ús del català en els documents judicials de les citacions adreçades als tècnics de l'EATAF.

Amb tot, seria desitjable, en un futur, un cop ja aconseguida l'autorització per disposar del material peticionat i estant en possessió de l'equip investigador part important de les gravacions sol·licitades, poder donar continuïtat als objectius inicialment plantejats en la recerca, a fi i efecte de dur a terme una anàlisi qualitativa del contingut de les vistes orals, amb relació la tasca encomanada als professionals de l'EATAF de defensa de l'informe tècnic en el marc de les vistes judicials.

3. Marc teòric i conceptual

3.1 Presentació de l'EATAF

Els Equips d'Assessorament Tècnic en l'àmbit de Família (EATAF) són equips psicosocials, compostos per psicòlegs i treballadors socials, que intervenen com a suport judicial per a tots els partits judicials arreu de Catalunya i que estan territorialitzats en demarcacions que es corresponen amb les 4 províncies (Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona).

Malgrat la distribució i el nombre d'efectius en plantilla de cadascun dels equips consta a la relació de llocs de treball (RLT), al llarg de l'any 2018 han estat més el nombre de professionals que han ocupat en algun moment un lloc de treball efectiu i han estat citats a comparèixer. Més concretament, un total de 23 psicòlegs i 9 treballadors socials pel territori de Barcelona, 4 psicòlegs i un treballador social per Girona, 2 psicòlegs i un treballador social per Lleida i 4 psicòlegs i 2 treballadors socials per la província de Tarragona.

La missió d'aquests professionals, en tant que membres d'aquests equips, és la de proporcionar mitjançant un informe tècnic dirigit a l'òrgan judicial, elements psicosocials que facilitin la presa de decisions ajustades a les particularitats de cada família i sempre en benefici dels infants implicats.

Aquesta intervenció sorgeix sempre d'una petició judicial per la qual, des de l'òrgan judicial corresponent, s'oficia l'EATAF perquè emeti aquest informe pericial no vinculant (informe d'assessorament o de seguiment). Així doncs, el destinatari de l'informe és sempre el Jutge o Magistrat i la població objecte d'intervenció és la família, analitzada des d'una perspectiva no jurídica sinó des d'una mirada psicosocial, tot tenint en compte les dinàmiques relacionals d'aquests entorns familiars.

Quant a la intervenció pròpia de l'EATAF, aquesta es duu a terme mitjançant diferents programes, en funció del tipus de sol·licitud i del context judicial, sempre en el marc d'un determinat procediment en l'àmbit de la família. En aquest sentit, els òrgans judicials susceptibles d'oficiar la intervenció dels EATAF seran tots aquells amb competències en l'àmbit de família.

Més concretament, els contextos jurídics en els quals l'EATAF intervé són paradigmàticament: divorcis o separacions contencioses, procediments contenciosos de modificació de mesures, execucions de sentència, demanda de visites avis-nets, procediments d'oposició a mesures de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), i procediments d'oposició a la no idoneïtat per a l'adopció.

En conjunt, i atenent a les dades publicades pel Departament, el volum de les peticions judicials rebudes durant l'any 2018 a tot Catalunya s'ha situat en 1.682 sol·licituds. D'aquestes, 1.318 ha finalitzat amb l'emissió d'informe per part de l'EATAF, mentre que 371 expedients s'han acabat tancant, per motius diversos, sense informe tècnic.

Atesa la distribució territorial, el nombre de sol·licituds es distribueix com segueix: 1.122 per l'equip de treball de Barcelona, 189 pel de Girona, 93 pel de Lleida i 278 pel de Tarragona.

3.2 Tipologia de programes d'intervenció i metodologia de treball

L'objecte de la petició formulada a l'Equip i el procediment judicial suposa la inclusió de cada família en un programa d'intervenció concret. Els programes d'actuació dins els quals s'emmarca la intervenció de l'EATAF actualment són els que segueixen:

Programa de Relacions Familiars: en el marc d'aquest programa s'avaluen les competències parentals, l'organització de les relacions i responsabilitats familiars, la situació dels menors d'edat i de la família, la viabilitat d'una determinada organització parental. Alhora, i en funció de la demanda judicial, es poden incloure propostes amb relació a la guarda i custòdia, que pot ser exclusiva, materna o paterna, repartida o de responsabilitat parental compartida, i valorar i/o proposar la resposta més adequada amb relació a tota la gran varietat de possibilitats existents quant a l'establiment d'un determinat règim de visites.

Altrament, en aquells casos en què existeix una demanda judicial per part dels avis dels infants o adolescents per a l'establiment de visites entre aquells i els seus nets, es procedeix a la valoració de la idoneïtat de l'establiment d'aquestes visites i, si fos el cas, a com es podrien dur a terme, sempre que això pugui suposar un benefici per a l'infant o adolescent.

Programa de Responsabilitat Parental Compartida: en el context d'aquest programa s'avaluen amb especial deteniment els indicadors i contraindicadors (vinculació afectiva dels infants o adolescents amb cada progenitor, aptituds d'aquests, actitud per tal de col·laborar l'un amb l'altre, possibilitats logístiques i d'organització, opinió dels fills, etc.), per tal d'establir, mantenir o fer una proposta alternativa quant a l'exercici d'una responsabilitat parental compartida.

Programa de Violència contra la Dona (VIDO): la intervenció mitjançant aquest programa es duu a terme arran de l'ofici adreçat específicament per part dels Jutjats de Violència contra la Dona. En aquest sentit, ateses les especificitats d'aquestes situacions, es valoren les capacitats parentals d'ambdós progenitors, fent especial atenció a les situacions de parella que s'hagin esdevingut, les possibles mesures de protecció establertes, la preservació que hagi existit o no amb relació als menors d'edat, etc.

Programa d'Oposició de Mesures: en el Programa d'Oposició a la Mesura Administrativa de la DGAIA, es duu a terme la valoració de les capacitats protectores i educatives dels progenitors i/o familiars que s'han oposat a les mesures protectores dutes a terme administrativament per part de la DGAIA.

Programa d'Idoneïtat per a l'Adopció: en aquest cas l'Equip torna a valorar aquells aspectes que van suposar la no obtenció de l'informe d'idoneïtat per a l'adopció per part d'una família candidata que no ha estat validada positivament per l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció. En aquest cas, el dictamen tècnic se centra en la capacitat parental dels possibles pares adoptants, amb la finalitat de valorar un entorn que garanteixi i cobreixi les necessitats d'un futur infant susceptible d'adopció.

Per protocol, en aquests dos darrers programes, de naturalesa bàsicament avaluadora, (això és oposició de mesures i idoneïtat per a l'adopció), i per tal de

seguir el mateix model que els equips d'infància que han fet la valoració familiar prèvia a l'oposició judicial, la intervenció es realitza sempre simultàniament entre un professional psicòleg i un treballador social de l'EATAF, que fan la intervenció conjunta de principi fins a l'emissió de l'informe pericial.

Altres programes més específics en què l'EATAF també pot intervenir són:

Programa d'Exploració de Menors d'edat: més enllà de les exploracions dutes a terme, a criteri tècnic, durant la intervenció en els diferents programes, l'òrgan judicial pot sol·licitar específicament a l'EATAF l'auxili per a la realització d'una exploració a un/a menor d'edat, tot procurant acordar les condicions per tal de dur-la a terme i el marc més adequat per a practicar-la, garantint el millor interès de l'infant. Aquesta, per tant, es podrà realitzar individualment per part del tècnic de l'EATAF o per part del Jutge o Magistrat amb la presència del tècnic, i si ho considera adient, amb altres professionals de l'àmbit judicial (Ministeri Fiscal, o lletrat de l'Administració, per exemple).

Programa de Curt Termini: s'obre en aquelles situacions en què, atesa la urgència imminent per part de l'òrgan judicial per tal de prendre una decisió o mesura concreta, l'EATAF intervé, tot modificant la seva metodologia habitual, per tal de donar una resposta ràpida a la demanda rebuda. En aquest sentit, es reduirà el nombre d'entrevistes que es duguin a terme i en principi no s'efectuaran coordinacions professionals, amb la finalitat que el termini de presentació de l'informe pugui escurçar-se i ser d'aproximadament un mes.

Programa de Seguiment Familiar o Seguiment en VIDO: es duu a terme la intervenció d'aquest programa quan hi ha una demanda judicial que així ho especifica. La seva naturalesa és d'una banda, avaluadora i de l'altra banda, intervencionista. Permet treballar amb els progenitors des d'una òptica de coresponsabilitat i coparentalitat en el marc d'una intervenció que sol perllongar-se aproximadament durant 6 mesos, i amb intervenció simultània, o no, d'altres professionals i serveis (Servei Tècnic de Punt de Trobada, Serveis Socials o de salut mental, etc.). En aquest context, es fa un treball de seguiment de les mesures prèviament acordades judicialment, tot acompanyant els membres familiars en aquest nou procés organitzatiu i informant l'òrgan

judicial respecte de l'adaptació a aquesta nova realitat i/o quant a la introducció de canvis o modificacions que es puguin considerar pertinents en benefici dels menors d'edat, la seva estabilitat i el benestar del sistema familiar.

D'acord amb les dades que consten a l'informe d'activitat de l'EATAF, l'any 2018 la demanda de sol·licituds per programes ha estat la que segueix: Relacions familiars (1.079), VIDO (322), Oposició de mesures (133), Responsabilitat compartida (46), Seguiment familiar (44), Exploració de menors (33), Curt termini (15), Seguiment de VIDO (6) i Idoneïtat per a l'adopció (2).

Val a dir que per a dur a terme l'execució d'aquests programes, la intervenció professional dels treballadors de l'EATAF es dota d'una metodologia flexible i ajustada a cada situació a valorar. Aquesta es basa principalment en entrevistes familiars semiestructurades (habitualment 2 entrevistes individuals amb cada progenitor), administració de proves, tests o qüestionaris psicòmètrics si s'escau; també quan és necessari tenen lloc les exploracions dels menors d'edat, o sessions d'interacció entre referents adults i infants, o visites a domicili i molt sovint, es donen coordinacions amb altres professionals i serveis intervinents (Serveis Socials, centres educatius, Serveis Tècnics de Punts de Trobada, serveis de salut, DGAIA, etc.).

Així mateix, es pot comptar amb la possibilitat d'una supervisió tècnica per als casos més complexos o controvertits. Tot això, té cabuda dins d'un marc administratiu que estableix uns terminis quant a l'inici i la finalització de la intervenció, durant la qual també es trasllada a la Instància Judicial qualsevol incidència rellevant que es pugui haver produït.

Quant al professional assignat, excepte en aquelles situacions en les quals es requereix d'una especificitat professional, la intervenció és realitzada per part d'un/a psicòleg o un/a treballador social, indistintament. Tanmateix, en situacions determinades, i en funció de la complexitat del cas o de la tipologia de la intervenció sol·licitada, aquesta també pot dur-se a terme de forma conjunta entre dos professionals de les diferents disciplines o, en alguns casos, de la mateixa disciplina.

3.3 Òrgans judicials: tipologia i repartiment geogràfic

S'anomenen òrgans judicials el conjunt de Jutjats i Tribunals als quals la Constitució espanyola atribueix la potestat jurisdiccional de jutjar i executar el fet jutjat. Jutges i Magistrats integren el poder judicial i en l'exercici de les seves funcions estan sotmesos únicament a l'imperi de la Llei. Els Jutjats i Tribunals de la jurisdicció ordinària s'organitzen en diferents ordres jurisdiccional per raó de la matèria dels assumptes de què coneixen. Les ordres són: penal, civil, social i contenciós administratiu.

Un altre criteri d'organització és el territorial, d'acord amb l'abast territorial de les seves competències, i pot ser estatal, autonòmic, supraprovincial, provincial, infraprovincial, de partit judicial o municipal.

Finalment, els òrgans judicials es classifiquen en òrgans unipersonals (Jutjats) i en òrgans col·legiats (Tribunals) segons el nombre de persones que en siguin titulars.

Els Jutjats i Tribunals els determinen les lleis, segons les normes de competència i procediment que aquestes estableixen. La Llei Orgànica del Poder Judicial (LOPJ 6/1985) determina la constitució i funcionament dels Jutjats i Tribunals i del personal al servei de l'Administració de Justícia. La definició de la planta i organització judicial està continguda en aquesta Llei i també a la Llei de Demarcació i Planta Judicial (LDPJ, 38/1988).

Són distints Jutjats o Tribunals els requerits a resoldre mesures civils que afecten la realitat dels infants i d'altres qüestions relacionades amb l'àmbit de família. Per tant, les Instàncies Judicials que poden oficiar a intervenir a l'EATAF poden ser de distinta tipologia, jerarquia i especialització. Així, existeixen les següents Instàncies Judicials:

Jutjats de Primera Instància i Instrucció. Són unipersonals i tenen jurisdicció en l'àmbit del respectiu partit judicial, que pot estar integrat per un o diversos municipis. La seva seu és a la capital del partit. En funció del partit judicial al qual pertanyin, poden estar separats en Jutjats de Primera Instància i Jutjats d'Instrucció o junts (Jutjats Mixtes). Així, en poblacions amb deu o més Jutjats

d'aquest tipus, es pot establir la separació entre els Jutjats de Primera Instància (matèria civil) i Jutjats d'Instrucció (matèria penal). Per circumstàncies conjunturals vinculades a càrregues de treball i volums d'assumptes, també existeixen Jutjats Transversals de Reforç, que tracten distintes matèries, inclosa la de família.

En l'àmbit civil, els Jutjats de Primera Instància tenen, entre altres competències, el coneixement en primer terme dels judicis que la Llei no atribueix a altres Jutjats o Tribunals i els actes de Jurisdicció Voluntària (en els quals no hi ha controvèrsia entre parts) previstos a la Llei. En matèria penal, els Jutjats d'Instrucció els correspon la instrucció de causes per delictes l'enjudiciament de les quals correspongui a l'Audiència Provincial i als Jutjats Penals, excepte les causes competència dels Jutjats de Violència sobre la Dona, així com el coneixement i decisió de les causes d'alguns delictes, excepte si són competència d'aquests darrers Jutjats esmentats.

Jutjats de Primera Instància exclusius de família. La seva jurisdicció territorial s'estén al partit judicial. Són Jutjats de Primera Instància que per acord del Consell General del Poder Judicial han quedat especialitzats en aquesta matèria i coneixen, per consegüent i de forma exclusiva, de totes aquelles qüestions que en relació amb aquest àmbit els atribueixen les Lleis. Convé advertir que no tots els partits judicials compten amb aquests Jutjats especialitzats. Així, en cas que el partit no en disposi, coneixen d'aquests assumptes els Jutjats de Primera Instància o de Primera Instància i Instrucció.

Jutjats de Violència sobre la Dona. Van ser creats per la Llei Orgànica 1/2004, de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere, amb la finalitat que fossin una forma d'especialització dins l'ordre penal per tal de fer front al creixent problema de la violència de gènere. Tenen jurisdicció en l'àmbit del respectiu partit judicial i la poden estendre a dos o més partits de la mateixa província. En aquells partits judicials on no existeixen Jutjats de Violència sobre la Dona exclusius, assumeix aquestes competències un dels Jutjats de Primera Instància i Instrucció del partit, que les compatibilitza amb la resta de matèries corresponents a la jurisdicció penal o civil, segons la seva naturalesa. Així, el seu àmbit d'actuació és en l'ordre penal i en el civil.

En l'ordre més estretament vinculat a les actuacions de l'EATAF (civil), els Jutjats de Violència sobre la Dona poden conèixer d'assumptes relatius al dret de família i a la Jurisdicció Voluntària, quan alguna de les parts del procés civil sigui víctima dels actes de violència de gènere o sigui imputada com a autora, inductora o cooperadora necessària en la realització d'actes de violència de gènere.

Jutjats Penals. Tenen jurisdicció en l'àmbit provincial o bé estesa a un o més partits judicials de la mateixa província. Els correspon l'enjudiciament de les causes per delictes que tingui atribuïda pena de presó no superior a 5 anys o pena de multa o altra naturalesa no superior a 10 anys.

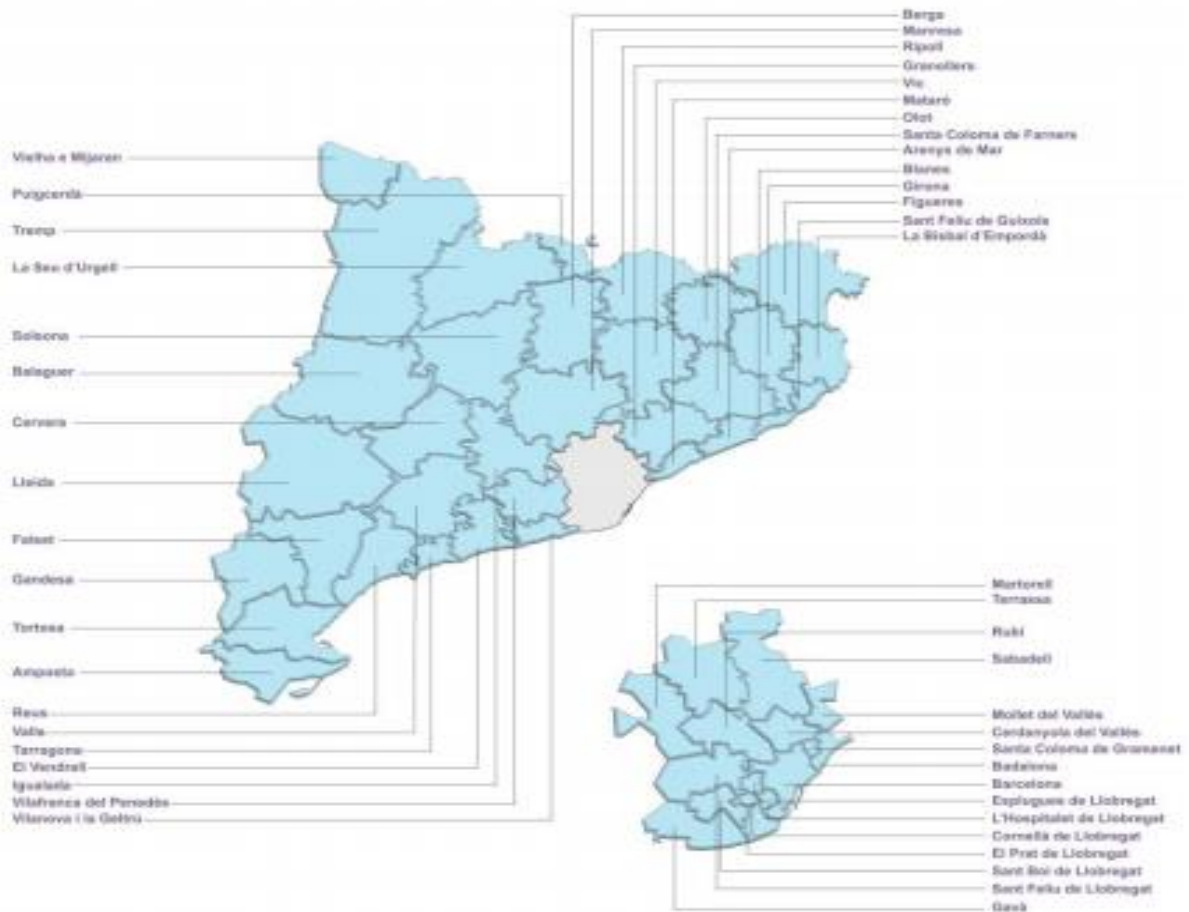
Audiències Provincials. Són òrgans jurisdiccional amb competències en matèria civil i penal en el seu àmbit provincial. Es poden estructurar en diverses seccions, que s'ubiquen físicament a les capitals provincials. Quant a les seves funcions, en matèria civil els correspon conèixer dels recursos que la Llei estableix contra resolucions dictades en primera instància pels Jutjats de Primera Instància.

Analitzant l'estat de la planta judicial, a la fi de 2017 i inici del 2018, a Catalunya hi havia 613 òrgans judicials en funcionament, repartits en 578 òrgans unipersonals i 35 òrgans col·legiats. Pel que fa als tipus d'òrgans vinculats a una eventual relació amb l'objecte de l'activitat de l'EATAF, les xifres serien:

Audiències provincials (seccions): 32; Jutjats de 1a Instància: 110; Jutjats de 1a Instància – Família: 16; Jutjats de 1a Instància i Instrucció: 170; Jutjats de Violència sobre la Dona: 19

Pel que fa a la distribució territorial dels diferents partits judicials de Catalunya, en la següent imatge s'exposa el mapa judicial:

1. Partits Judicials de Catalunya, extret de la memòria del Departament de Justícia de 2016-2017:

3.4 Procediments en què l'EATAF pot intervenir

Els coneguts com a procediments de família són processos especials, recollits al títol I del Llibre IV de la Llei d'Enjudiciament Civil (LEC), on es regulen els processos sobre capacitat, filiació, matrimoni i menors d'edat i s'estableixen les línies generals de tals procediments.

Es denominen especials perquè es tramiten d'acord amb els tràmits del judici verbal, però amb especificitats que els distingeixen.

La majoria dels procediments es relacionen amb separacions i divorcis i amb modificacions de mesures adoptades en ells. També són molt freqüents els que versen exclusivament sobre guarda i custòdia de fills menors d'edat, sobre la determinació del règim de visites o sobre aliments reclamants per un progenitor

a l'altre en nom dels fills. Així mateix, procediments d'execucions forçoses per incompliments de part de decisions judicials prèviament adoptades.

Altres procediments menys comuns a dia d'avui en què es pot requerir la intervenció de l'EATAF, serien els de sostracció internacional de menors d'edat o determinació i impugnació de la filiació.

Així doncs, els processos matrimonials i anàlegs i aquells en què es determinen altres qüestions amb afectació sobre menors d'edat, són en els quals l'EATAF centra la seva activitat.

3.5 Instàncies intervinents en l'acte de la vista oral

Atès que la valoració familiar de l'EATAF finalitza amb l'emissió de l'informe sol·licitat, els professionals signants poden ser citats per l'òrgan judicial perquè compareguin a la vista oral per tal de ratificar l'informe i respondre les diferents preguntes que se'ls puguin formular per part de les distintes instàncies que intervenen en aquest acte. Aquestes instàncies serien:

- Jutges i Magistrats

D'acord amb l'article 117 de la Constitució Espanyola, la justícia s'administra per Jutges i Magistrats integrants del poder judicial, independents, inamovibles, responsables i sotmesos únicament a l'imperi de la Llei. A ells correspon l'exercici de la potestat jurisdiccional en tota mena de processos, jutjant i fent executar el fet jutjat.

Segons l'article 118 de la mateixa norma suprema, és obligat complir les sentències i altres resolucions dels Jutges i Tribunals, així com prestar la col·laboració per aquests requerida en el decurs del procés i en l'execució del fet resolt.

- Ministeri Fiscal

El Ministeri Fiscal (MF) és un òrgan integrat en el poder judicial que actua amb autonomia en el desenvolupament de les seves funcions.

La missió del MF és la de promoure l'acció de la justícia en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i de l'interès públic tutelat per la Llei, d'ofici o a petició dels interessats, així com vetllar per la independència dels Tribunals i procurar la satisfacció de l'interès social davant d'aquests.

La Fiscalia és un cos únic i els membres de la carrera fiscal s'organitzen jeràrquicament, tot i que en l'exercici de les seves funcions estan subjectes als principis de legalitat i imparcialitat. El MF esdevé part en tots els procediments que afectin els menors d'edat. Les seves funcions aquí són les d'assumir o promoure la representació de les persones amb manca de capacitat d'obrar o que no tenen representació legal en judicis i vetllar per la protecció processal de les víctimes, així com dels testimonis i pèrits.

Així, en l'àmbit específic de família, la missió del MF és la de vetllar durant tot el procés per la salvaguarda de l'interès superior del menor d'edat. Donat el nombre d'efectius en plantilla del MF i la prioritat de l'ordenament jurídic penal sobre el civil, de vegades, en aquelles Fiscalies en les quals no hi ha seccions fiscals especialitzades en família, el MF no compareix físicament a l'acte del judici oral, si bé sempre excusa la seva presència mitjançant un escrit dirigit al Tribunal. En aquests casos, és a dir, quan el MF no compareix físicament al judici, pot informar per escrit abans que es dicti la corresponent resolució judicial amb relació al tema que es tracti.

- Lletrats de l'Administració de Justícia

Anteriorment anomenats Secretaris judicials, són els directors de les oficines judicials i tenen competències organitzatives i administratives dins el Jutjat, erigint-se com a responsables de la gestió i organització de l'oficina judicial, la qual també conformen diversos cossos de suport judicial (gestió processal, tramitació i auxili judicial).

- Advocats de les parts

Són llicenciats o graduats en Dret i estan inscrits en un Col·legi d'Advocats. Exerceixen professionalment l'assessorament i consell en matèria legal, així com la direcció i defensa de les parts en processos judicials i/o administratius.

Pel que fa a la part passiva en els casos d'oposició a mesura i idoneïtat per a l'adopció, com que el demandat sempre serà l'Ens públic competent per raó de la matèria, la seva actuació processal i defensa serà exercida per l'Advocat de la Generalitat.

3.6 Marc legal de la prova pericial

L'informe que efectua el professional de l'EATAF és un dictamen d'especialista, que, si bé no compta amb una regulació similar a la dels altres mitjans de prova, té referències indirectes en distintes Lleis. Per analogia, se li aplica la regulació de la prova pericial.

La prova pericial i el marc on aquesta es desenvolupa es regeix per una estructura legal que parteix del Codi Civil Espanyol, el Codi Civil Català, la Llei d'Enjudiciament Civil i el Codi Penal. A banda d'aquest marc normatiu, en el cas de l'EATAF, és imprescindible vincular la realització de l'informe pericial a les qüestions ètiques i deontologies pròpies de les disciplines del Treball Social i de la Psicologia.

A continuació es recullen els elements i la normativa més significativa d'àmbit civil dels pèrits.

- Codi Civil Espanyol

Es recull, en l'apartat 6 i 9 de l'article 92 del Codi Civil Espanyol, que davant la regulació de la responsabilitat parental compartida, el Jutge podrà sol·licitar el dictamen d'especialistes qualificats amb relació a la idoneïtat del mode d'exercici de la pàtria potestat i del règim de custòdia dels menors.

- Codi Civil Català

Els Equips Tècnics de Suport Judicial i les seves característiques d'auxiliars dels Tribunals es troben regulats en la Disposició Addicional Sisena del Llibre Segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la persona i família, sota el títol de “dictàmens pericials relatius al règim d'exercici de la responsabilitat parental”.

En aquesta Disposició es recull que els dictàmens pericials tenen per objectiu la detecció de problemàtiques de salut mental en els membres de la unitat familiar que puguin interferir en les dinàmiques familiars, així com la valoració del sistema de relacions intrafamiliars i les mesures necessàries perquè els infants puguin relacionar-se amb els progenitors.

Es recull que els dictàmens aportats al procediment provenen dels Equips Tècnics de Suport Judicial, o bé dels professionals designats pel Jutge, els quals han estat inscrits en un col·legi professional o en altres entitats reconegudes per a l'Administració, que garanteixin l'objectivitat, la imparcialitat i la qualitat tècnica del pèrit. El Tribunal, en cas de no comptar amb els mitjans de prova suficients per al judici, també pot demanar un pèrit judicial perquè elabori l'informe corresponent, ja sigui dels Equips Tècnics de Suport judicial, de les clíniques de medicina forense o dels col·legis professionals, si no existeixen serveis públics que ho puguin assumir.

- Llei d'Enjudiciament Civil (LEC)

En la LEC, concretament al capítol VI “Dels mitjans de prova i presumpcions” de la secció 5^a, en els articles del 335 al 352, queden recollits els aspectes referits als dictàmens de pèrits.

En general, aquests articles tracten de l'objectiu i finalitat dels dictàmens dels pèrits, l'actuació professional amb objectivitat, l'aportació dels dictàmens designats pels litigants, condicions dels pèrits i designació judicial dels pèrits, entre d'altres.

El Jutge, quan sol·licita la pericial, assenyala al pèrit l'àmbit sobre el qual ha de versar l'informe. Tot i això, serà el pèrit qui decideixi sobre les seves actuacions

i els límits d'aquestes, la metodologia i els mitjans a emprar, amb l'objectiu final de poder donar resposta a les qüestions que se li han sol·licitat.

El Tribunal valorarà l'informe segons les regles de la sana crítica (art. 348 LEC), motiu pel qual la valoració de l'informe pericial forense en l'àmbit civil, no és en cap cas vinculant per a la decisió judicial.

Així doncs, la prova pericial és l'activitat que fa el pèrit, i per tant, disposa d'unes característiques concretes entre les quals destaquen:

- 1) El pèrit és l'encarregat de transmetre al Jutge o Tribunals coneixements científics, artístics, tècnics o pràctics que siguin necessaris per a valorar una determinada situació familiar i ajudar en la presa de decisions judicials. Per tant, la prova pericial recull les anàlisis que ha realitzat el pèrit, així com l'objectiu que ha desenvolupat en el seu estudi (motiu de l'avaluació) i les conclusions a les quals ha arribat.
- 2) Qualsevol pèrit haurà d'actuar amb la màxima objectivitat i imparcialitat possible i tenir present les sancions penals que poden esdevenir si incompleix el seu deure.
- 3) Els pèrits han de posseir el títol oficial adequat als coneixements científics pels quals perita i que versa en l'informe que emet.
- 4) Existeixen determinats supòsits de tnxes dels pèrits (ser cònjuge o parent per consanguinitat, tenir un interès en el procediment, etc.).
- 5) El pèrit emet el seu informe per escrit i l'ha de fer arribar al Tribunal, el qual donarà trasllat a les parts perquè valorin si és necessari que es ratifiqui en el seu informe i ofereixi explicacions que afavoreixin una major comprensió sobre el seu peritatge (article 346 LEC). Així doncs, la declaració dels pèrits pot ser sol·licitada per les parts i el Tribunal la pot admetre o no. En concret, les parts i les respectives defenses poden demanar l'exposició, l'explicació completa de la prova o algunes qüestions que necessitin aclariment, preguntes i objeccions sobre la metodologia, conclusions i valoració d'un dictamen emès per un pèrit de

la part contrària, entre d'altres. Així mateix, el Tribunal també pot fer preguntes i demanar aclariments (article 347 LEC).

6) En cas que el pèrit sigui citat a judici, té l'obligatorietat de comparèixer al judici, i si es dona la incompareixença, es regula la imposició de multes (article 292 de la LEC).

- Codi Penal (CP)

El Codi Penal fa referència a la responsabilitat penal derivada de l'emissió d'un fals testimoni en el procediment judicial (articles 459 i 460, del títol XX, de "Delictes contra l'Administració de Justícia"). En aquest sentit, es contemplen penes d'inhabilitació especial per a la professió per un període de 6 a 12 anys i, en el supòsit de presentar reticències, silencis o inexactituds en els dictàmens i/o declaracions a judici, de 6 mesos a 3 anys.

- Ètica i Deontologia

L'exercici professional dels Tècnics de l'EATAF va lligat a l'ètica i la deontologia de les disciplines del Treball Social i de la Psicologia. En cas que existeixin incompliments ètics i deontològics recollits pels respectius Col·legis Professionals, se'n poden derivar sancions pels professionals. Els Codis Ètics i Deontològics d'aquestes dues disciplines recullen els següents principis bàsics que els tècnics han de tenir en compte a l'hora d'emetre el seu dictamen:

- Segons el Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya s'especifiquen: la dignitat de la persona, l'acceptació/no-discriminació, l'autodeterminació, la intimitat a la persona (confidencialitat), la participació, la responsabilitat i competència i finalment, els drets humans.
- Segons el Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya, es determinen els principis de beneficència i no-maleficència, la responsabilitat, la integritat, la justícia i la legalitat.

3.7 Característiques de l'informe

Els informes tècnics que emeten els professionals de l'EATAF, també anomenats dictàmens d'especialistes, són els documents escrits i formalitzats que s'utilitzen per donar resposta al requeriment que la Instància Judicial ha oficiat prèviament. En aquest sentit, serveixen per informar de la intervenció efectuada amb la família. Un cop realitzat, l'informe es trameta, a la major brevetat possible, a l'òrgan judicial oficiant.

L'objectiu de l'informe és donar resposta a allò que demana la Instància Judicial. L'informe té caràcter facultatiu (el Jutge té la potestat de demanar-lo o de no fer-ho) i no-vinculant (el Jutge no resta obligat per cap dels continguts de l'informe).

La producció de l'informe s'engloba en una valoració objectiva i professional de la situació personal i social dels fills, dels progenitors i de l'entorn, de manera no-discriminatòria cap a les persones implicades, i alhora es dirigeix a la protecció i interès dels menors d'edat.

Així doncs, en termes generals, el contingut de la informació bolcada als informes ha de ser objectivable, sintètica, globalitzadora i integradora, així com ha de tenir una utilitat vinculada a la petició judicial i s'ha de procurar l'ús d'un llenguatge ajustat a la professió, l'evitació d'estigmatització de les persones, d'emissió de judicis morals i el respecte als aspectes íntims de la història personal o sentimental del grup familiar.

L'estructura de l'informe en termes generals és la següent:

- 1) **Caràtula** amb el nom del tècnic o tècnics i les professions, dades judicials, dades de les parts i dels menors d'edat.
- 2) **Motiu:** petició concreta oficiada per la Instància Judicial.
- 3) **Metodologia:** conjunt de passos realitzats per dur a terme l'informe (entrevistes amb progenitors, exploració dels fills, sessions d'interacció, contactes/coordinacions establertes amb professionals, administració de proves psicomètriques si n'hi ha hagut, etc.. i les dates corresponents).

- 4) **Trajectòria familiar:** es fa referència als antecedents familiars i judicials, tot establint una cronologia familiar.
- 5) **Avaluació familiar:** es tracta de traslladar la informació recollida, contrastada amb els indicadors tècnics establerts als diferents protocols.
- 6) **Valoració i/o conclusió:** és l'abstracció dels aspectes més significatius de la informació recollida en l'avaluació. Així doncs, es tracta d'explicar la conclusió de l'informe, la qual es relaciona amb la petició judicial.
- 7) **Signatura del/s professional/s sota signants,** que des del setembre de 2018 a l'EATAF, s'efectua mitjançant l'ús de la signatura electrònica.

Pel que fa a la resolució d'assumptes amb informe per part dels EATAF de tot Catalunya durant l'any 2018, la xifra total ascendeix a 1.318, amb la següent distribució per àmbits territorials: Barcelona (890), Girona (153), Lleida (75) i Tarragona (200).

3.8 Citació i compareixença

L'art. 346 LEC recull la citació dels pèrits a l'acte de la vista, essent també aplicable als professionals de l'Equip Tècnic Judicial. Així doncs, es pot acordar per part del Jutjat o Tribunal la presència del tècnic de l'EATAF al judici o a la vista per tal d'oferir una exposició completa del dictamen pericial psicossocial i respondre a preguntes, objeccions o a una ampliació de l'informe. El professional ha de donar resposta a l'informe que ha signat, del qual se sol demanar en primer terme la ratificació.

La cèdula de citació és el document que obliga a comparèixer a l'acte al qual ha estat citat el professional. Altres documents amb què també el tècnic pot ser citat són l'ofici, la providència o la diligència d'ordenació. La citació, que signa el lletrat/da de l'Administració de Justícia és personalitzada, com també ho és la compareixença al mateix acte de judici. Tanmateix, la pràctica ha constatat que no sempre se cita al tècnic de manera individual en els casos compartits en què l'informe l'han realitzat dos professionals. Això no obsta per afirmar que

qualsevol professional que sigui citat a judici en l'àmbit de la jurisdicció ordinària ho és individualment, i pel mateix motiu, les responsabilitats que se'n puguin derivar també són individuals.

Un cop notificada la citació, és responsabilitat del tècnic citat la compareixença a l'òrgan judicial el dia i hora que indiqui el document. La citació sol explicar succintament el seu objecte i conté les prevencions legals corresponents, de les quals la persona citada ha de tenir coneixement.

La citació dels membres de l'EATAF pot ser presencial o per videoconferència. La praxi diària ha constatat que quan Tribunal assenyala la data de judici, en molts casos ja cita el tècnic perquè comparegui mitjançant videoconferència quan la localitat de la seu judicial no és propera a la localitat on els quatre equips de l'EATAF tenen les seves dependències físiques. En aquest sentit, convé no oblidar la necessitat d'optimitzar els recursos públics (materials i personals) de què disposa l'Administració i no retardar l'elaboració d'informes per altres òrgans judicials, atès que la LOPJ preveu la declaració de pèrits per ratificar informes (i interrogatoris, acaraments...) mitjançant videoconferència, i també estableix que els Jutjats i Tribunals estan obligats a utilitzar tots els mitjans tècnics, electrònics, informàtics i telemàtics posats al seu abast.

En un altre ordre de coses, tant si la funció del tècnic és la de pèrit com si és la de testimoni o la de testimoni-pèrit, la intervenció del professional de l'EATAF en el procés judicial esdevé mitjà de prova.

- Professional com a pèrit

El pèrit és qui, posseint especials coneixements teòrics o pràctics sobre una matèria, informa el Jutjat, sota jurament o promesa, sobre els punts controvertits o màximes d'experiència relacionades amb el seu àmbit de coneixement o experiència. Així, el pèrit emet un judici o valoració sobre una persona, cosa o situació, d'acord amb un examen exhaustiu dels elements sotmesos a la seva consideració, per efectuar les deduccions que aconselli la seva ciència i, finalment, exterioritzar-les en forma de conclusions-respostes als punts pels quals va ser consultat.

La funció del pèrit és ajudar al Jutge a prendre una decisió, brindant-li el suport que li atorguen els seus coneixements, com a conseqüència de la complexitat d'algunes qüestions que es poden suscitar. El pèrit es converteix en un suport per al Jutge en les ciències que aquest desconeix. En aquest sentit, el pèrit ajuda a integrar la falta de coneixements sobre la matèria que pugui tenir el jutjador.

Una condició per poder actuar com a pèrit és no tenir un coneixement previ dels fets per raons de parentiu, amistat i/o pràctica professional. Al pèrit se'l pot exigir capacitat tècnica i imparcialitat, estant sempre sotmès al deure d'actuar amb objectivitat.

- Professional com a testimoni

Un testimoni és aquell que parla del que coneix sobre un fet passat. Per tant, ha tingut notícia directa dels fets controvertits en un moment anterior al que és citat a judici.

La intervenció del tècnic en tant que testimoni, té el seu origen, normalment, en la proposició de prova d'una de les parts del litigi. La citació s'efectua tenint en compte la seva professió però, en principi, el que aporta és la seva percepció individual sobre determinats fets.

L'informe o qualsevol document que s'aporta a la causa i que el professional presenta davant el Tribunal com a testimoni és una prova documental.

- Professional com a testimoni qualificat o testimoni-pèrit

En aquest cas, el tècnic de l'EATAF s'erigeix en una persona que, a més a més de disposar determinats coneixements tècnics o artístics, té constància d'un fet en virtut dels seus coneixements especials, i és cridada al procés perquè expliqui tot allò que sàpiga d'aquest fet i/o matèria. Així, si bé és citada al procés per tenir notícia personal d'uns fets controvertits, té també un seguit de coneixements tècnics i especialitzats i ha emès un dictamen pericial. És un testimoni, encara que el Jutge sol concedir a la seva testimoniança més valor que a una de normal.

3.9 La qüestió idiomàtica

El català és la llengua oficial de Catalunya, i també ho és el castellà, la llengua oficial de l'Estat espanyol. Tothom té el dret d'utilitzar les dues llengües oficials i els ciutadans de Catalunya tenen el dret i el deure de conèixer-les. Els poders públics catalans han d'establir mesures necessàries per a facilitar l'exercici d'aquests drets i el compliment d'aquest deure. La llengua pròpia de Catalunya és el català i per tant, n'és la llengua d'ús normal de les administracions públiques catalanes. Els professionals de l'EATAF depenen orgànicament de la Subdirecció General de Suport Judicial i Coordinació Tècnica de la Secretaria de Relacions amb l'Administració de Justícia del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya. Aquest punt és el que justifica que els informes dels tècnics de l'EATAF siguin redactats en llengua catalana.

Tanmateix, en l'àmbit jurídic i judicial, el castellà continua essent la llengua predominant entre distints col·lectius professionals vinculats al món de la justícia, i els esforços per restablir el català com a llengua de treball emprada amb normalitat no sembla que sempre hagin donat els fruits desitjats.

La garantia dels drets lingüístics de la ciutadania i l'extensió de l'ús del català a la justícia constitueixen un dels objectius de la política de la Generalitat, que es basa en allò establert dins l'Estatut d'Autonomia i de la Llei de política lingüística. A aquest efecte, el Departament de Justícia continua duent a terme actuacions i iniciatives per fer més present la llengua catalana a l'àmbit judicial, des de mesures de tipus formatiu fins a la incentivació directa de l'ús. Aquestes accions volen garantir els drets lingüístics dels ciutadans i incrementar l'ús del català al món jurídic i judicial.

4.Hipòtesis

Atenent els objectius específics de la recerca, algunes de les hipòtesis de partida que s'han formulat en el marc d'aquesta investigació han estat les següents:

HIPÒTESI 1

El nombre de compareixences realment efectuades amb relació a les citacions emeses varia segons el territori.

HIPÒTESI 2

Malgrat el gruix de citacions, la majoria dels judicis s'acaben resolent sense necessitat que el tècnic comparegui a la vista.

HIPÒTESI 3

En els casos d'oposició a mesura, s'entra més a judici que respecte d'altres programes.

HIPÒTESI 4

Els Jutjats específics en la matèria de família efectuen major nombre de citacions al tècnic que altres òrgans judicials.

HIPÒTESI 5

No hi ha diferències significatives entre el nombre de citacions efectuades a professionals de l'àmbit de la psicologia, respecte dels professionals del treball social.

5. Metodologia

5.1 Selecció de la unitat d'anàlisi i procediment de selecció

S'ha decidit prendre com a referència temporal l'any 2018, perquè és el que permetrà conèixer dades més actualitzades i recents. Així, prenent l'eix temporal que configura la totalitat dels mesos de l'any 2018, s'han conformat tres mostres:

Mostra 1

Formada per la totalitat de les citacions a judici durant el decurs de l'any 2018, que han estat un total de 456 casos en tot el territori català.

Mostra 2

Conformada per totes les citacions que han suposat l'entrada efectiva del tècnic a la vista/judici per tal de respondre totes les preguntes formulades pels distints operadors jurídics. Aquesta mostra la conformen un total de 167 casos per a tot Catalunya.

Mostra 3

D'ella, en formen part tots els documents físics de les citacions judicials al tècnic. S'han trobat un total de 389 documents, descomptada la pèrdua de mostra vinculada al retard en l'arxiu i/o possible pèrdua en la custòdia i emmagatzematge dels documents respectius a l'interior dels expedients.

L'obtenció de les distintes mostres s'ha anat obtenint a mesura que s'han anat actualitzant les dades, informant-ne convenientment a la base de dades del JOVO, i a mesura que s'han anat localitzant els documents de citació als respectius arxius de custòdia.

Esmentar que les mostres treballades constitueixen mostra suficient per a poder extreure unes conclusions fiables.

D'altra banda, les fonts principals d'informació que s'han utilitzat en aquesta recerca han estat les següents:

- El document d'activitat de l'Equip d'Assessorament Tècnic de Família (EATAF) corresponent a l'any 2018.
- Els informes tècnics de l'EATAF i en concret, s'ha donat rellevància a la informació relativa a la data en què s'ha tramès l'informe a l'òrgan judicial i a la quantitat d'autors/res, així com al seu rol professional.
- El document de citació emès pel Jutjat corresponent en virtut del qual el tècnic és citat a la vista/judici.
- Base de dades del JOVO, on s'introdueixen les dades relatives als casos que donen lloc a l'obertura d'expedient familiar a l'EATAF i, en el cas pertinent, a totes les dades ulteriors relatives a la compareixença.

5.2 Metodologia emprada

El disseny metodològic d'aquesta recerca ha vingut determinat per les diferents fases de l'estudi i pels objectius marcats, que s'han anat desenvolupant per part dels membres del grup d'investigació i dels col·laboradors, en el transcurs de les diferents reunions de treball.

- Consultes a la base de dades de JOVO

Consultes periòdiques a la base de dades JOVO d'acord amb distints camps per permetre fer els filtratges de dades descriptives escaients. L'extracció dels llistats de dades ha tingut lloc els dies 14/12, 15/02 i 10/05. Val a dir que ha estat especialment lent i difícilós aconseguir les dades reals, atès que no estava actualitzada tota la informació necessària a base de dades i perquè hi havia algunes diferències de criteri entre professionals en alguns conceptes. Aquestes diferències s'han anat resolent fins a aconseguir l'homogeneïtzació de les dades.

Així, en el contacte "citació a compareixença" de la base de dades restaven molts contactes com a pendents en les primeres extraccions de dades. Així mateix, l'apartat s'ha acabat emplenant de la següent manera:

- Realitzat: el judici s'ha realitzat i el tècnic ha entrat a declarar.
  - No realitzat: amb independència de si el judici s'ha realitzat o no, el tècnic de l'EATAF no ha entrat a declarar.
  - Anul·lat: des del Jutjat, informen que la vista no se celebrarà el dia previst.
- Tria de les variables objectes d'estudi i la seva categorització mitjançant l'elaboració d'una plantilla de recollida de dades

D'acord amb la informació que s'ha considerat rellevant per guardar relació amb els objectius de la recerca i les hipòtesis plantejades, s'han determinat les variables a analitzar. L'emplenament d'aquest document és una plantilla de recollida de dades que ha estat emplenada pels membres del grup d'investigació. Les variables recollides es poden visualitzar en la següent taula:

1. Taula de les variables estudiades

VARIABLE	DESCRIPCIÓ	CODIFICACIÓ
PROFESSIONALS CITATS	Rol professional de les persones que estan obligades a comparèixer al Jutjat	1. Un psicòleg 2. Dos psicòlegs 3. Un treballador social i un psicòleg 4. Un treballador social 5. Dos treballadors socials
CITACIÓ EN FUNCIO DEL TIPUS DE PROGRAMA	Programa que determina el tipus d'intervenció realitzada pel tècnic	1. Relacions familiars 2. VIDO 3. Responsabilitat compartida 4. Oposició a mesura administrativa 5. Altres
ÒRGAN JUDICIAL QUE CITA	Tipologia del Jutjat del qual emana la citació pel tècnic	1. 1ª Instància o 1ª Inst. i Instrucció 2. Especialitzat en família 3. VIDO 4. Audiència Provincial 5. Altres
CITACIÓ EN QUALITAT DE	Condicció en la qual el tècnic és citat a declarar	1. Pèrit 2. Testimoni 3. Pèrit testimoni o testimoni pèrit 4. Altres

IDIOMA DE LA CITACIÓ	Llengua en què figura redactat el document de citació	1. Català 2. Castellà
QUI PROPOSA LA COMPAREIXENÇA	Operador jurídic que ha peticionat la intervenció del tècnic a la vista	1. Part demandant/ actora/ executant 2. Part demandada/ executada 3. Ambdues 4. Ministeri Fiscal 5. No consta
RESULTAT DE LA COMPAREIXENÇA	Actuació tècnica realitzada en vista	1. Efectuada 2. No efectuada
TEMPS TRANSCORREGUT ENTRE DATA TRAMITACIÓ INFORME A JUTJAT I DATA DE LA COMPAREIXENÇA	Lapse temporal des que se signa l'informe fins que el tècnic és citat a comparèixer a la vista	1. Menys d'un mes 2. Entre un i dos mesos 3. Entre dos i tres mesos 4. més de tres mesos
MITJÀ DE COMPAREIXENÇA	Com compareix el professional a la vista	1. Presencialment 2. Videoconferència
TERRITORI	Província a la qual pertany l'òrgan judicial que efectua la compareixença	1. Barcelona 2. Girona 3. Lleida 4. Tarragona

- Cerca de totes les citacions judicials als arxius dels expedients

En el cas de les citacions adreçades a l'Equip de Barcelona, s'ha procedit a cercar totes les citacions físiques mitjançant els respectius expedients guardats i custodiats en els arxius de la seu de la Ciutat de la Justícia.

Paral·lelament, s'ha contactat amb els Equips dels diferents territoris, que han prestat la seva col·laboració a fi i efecte d'actualitzar la informació a la base de dades i facilitar les citacions físiques emmagatzemades en les respectives seus dels Equips territorials o en arxius localitzats en altres indrets.

Atesa aquesta distribució territorial, s'han hagut de resoldre algunes dificultats logístiques, tot comptant amb el suport de l'administració de cada Equip per tal de poder recollir i centralitzar les citacions a la seu de la Ciutat de la Justícia, on es troba ubicat l'equip investigador.

- Buidat de les dades extretes de cada citació i de la base de dades mitjançant l'elaboració d'un document Excel, el qual ha servit de base per comptabilitzar les distintes variables i emplenar la plantilla de recollida de dades.
- Anàlisi estadística de les dades

L'anàlisi s'ha dut a terme amb el software estadístic SPSS versió 26. En tots els estudis s'ha realitzat l'anàlisi des d'una doble vessant; des d'una perspectiva descriptiva (analitzant les dades de la mostra) i des d'una perspectiva inferencial (analitzant l'extrapolació, la generalització de les dades a la població). Respecte a la vessant corresponent a l'estadística inferencial, la necessària per estudiar la significació estadística d'un estudi, existeixen nombrosos estadístics de contrast per poder resoldre hipòtesis; en el present cas s'han resolt totes les hipòtesis mitjançant Khi quadrat, ja que totes les variables són categòriques.

5.3 Planificació, actuacions i recursos de la investigació

El pla de treball temporalitzat es pot veure desenvolupat en el següent cronograma, on es reflecteixen els passos i fases que l'Equip de recerca ha dut a terme durant el decurs de tota la investigació.

2. Taula de la temporalitat i actuacions

Any 2018-2019	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Lectura i anàlisi de la base de dades sobre òrgans judicials que han citat a declaració a tècnics de l'EATAF (totes les demarcacions territorials)													

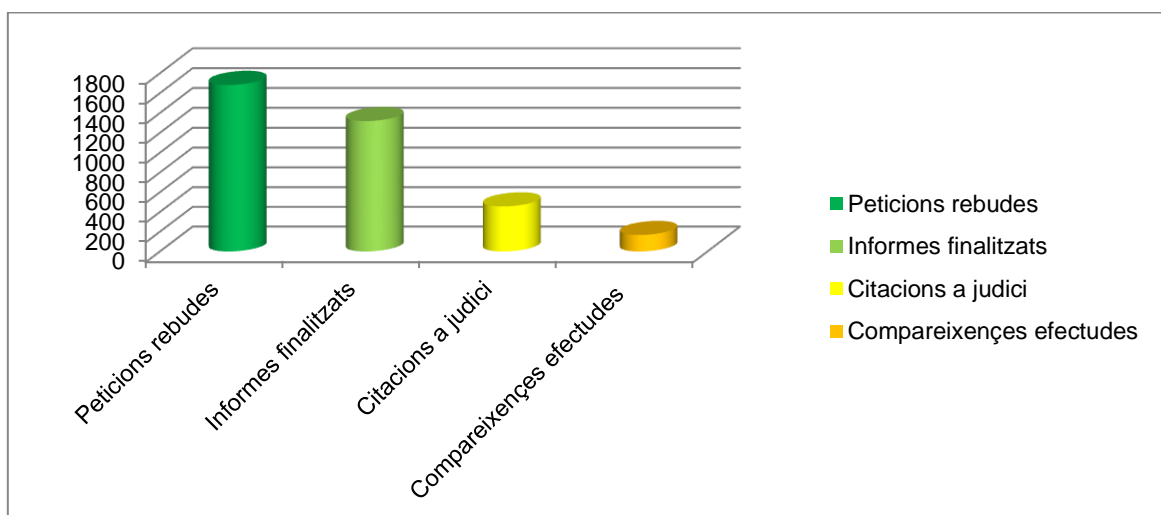
Consulta base dades				
Revisió i actualització de dades a la base				
Demanda d'accés a les gravacions de vistes orals				
Demanda i obtenció de citacions als diferents territoris				
Recerca bibliogràfica				
Elaboració del marc teòric				
Recollida i definició de la mostra i categorització variables				
Elaboració de plantilla de recollida de dades (Excel)				
Elaboració memòria progrés				
Anàlisi estadística				
Anàlisi i discussió dels resultats				
Discussió sobre propostes de millora				

L'Equip que sotaescriu el present treball està compost per dues psicòlogues i un treballador social, que han desenvolupat la seva activitat professional a l'EATAF durant l'any 2018. Aquest Equip investigador s'ha reunit periòdicament per a la discussió de la recerca i la distribució de les tasques i ha estat en permanent contacte amb els diferents responsables dels Equips de territori i de la Subdirecció.

L'Equip s'ha nodrit d'alguns col·laboradors en tant que professionals experts en altres matèries que han prestat assessorament en algunes qüestions de la recerca, principalment estadístiques i legals.

6.Resultats

S'inicia l'exposició dels resultats amb una contextualització general sobre el fenomen de les citacions i les compareixences efectives en judici dels membres de l'EATAF, amb relació als casos entrats i resolts per aquest Equip. Així, la relació total de dades durant el 2018 a tot Catalunya és la que segueix:

En la següent taula s'exposen les xifres totals de cada variable analitzada, segons les categories creades:

3. Taula dels totals de les variables

Idioma	Llengua citació	N	%
	1 Català	56	14,4
	2 Castellà	333	85,6
Totals		389	100

Òrgan judicial citant	Tipologia de Jutjat	N	%
	1 Jutjat 1 ^a Inst/ 1 ^a Inst i Instr.	189	41,5
	2 Jutjat 1 ^a Inst especialitzat Família	135	29,6
	3 Jutjat VIDO	126	27,6
	4 Audiència Provincial (Família)	5	1,1
	5 Altres	1	0,2
Totals		456	100

Professional citat	Disciplina professional	N	%
	1 Un psicòleg	269	59,0

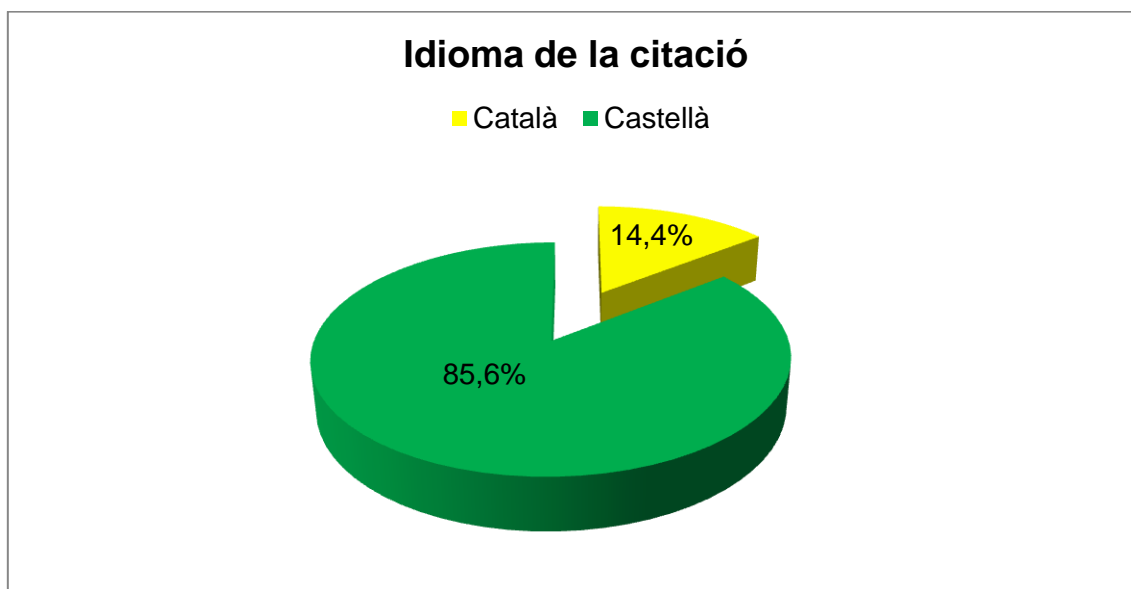
	2 Dos psicòlegs	15	20,2
	3 Un TS i un psicòleg	79	17,3
	4 Un TS	92	3,3
	5 Dos TS	1	0,2
Totals		456	100
Mitjà compareixença	Tipus de comunicació	N	%
	1 Presencial	96	57,1
	2 Videoconferència	71	42,3
	3 No consta	1	0,6
Totals		167	100
Programa d'intervenció	Tipologia de programa	N	%
	1 Relacions familiars	265	58,1
	2 VIDO	133	29,2
	3 Resp. compartida	17	3,7
	4 Oposició mesura adm.	28	2,9
	5 Altres	13	6,1
Totals		456	100
Territori	Província	N	%
	1 Barcelona	231	50,7
	2 Tarragona	136	29,8
	3 Lleida	13	16,7
	4 Girona	76	2,8
Totals		456	100
Realització compareixença	Resultat	N	%
	1 Efectuada	169	62,7
	2 No efectuada	286	37,1
	3 NS/NC	1	0,2
Totals		456	100
Temps transcorregut	Temps entre tramitació informe i data compareixença	N	%
	1 Menys d'una setmana	26	5,7
	2 Entre una setmana i un dia i un mes	58	12,7
	3 Entre un mes i un dia i tres mesos	160	35,1
	4 Entre tres mesos i un dia i sis mesos	126	27,6
	5 Entre sis mesos i un dia i un any	56	12,3
	6 Més d'un any	20	4,4
	7 Altres	10	2,2
Totals		456	100

En qualitat de què se cita els professionals	Condicció dels citats	N	%
	1 Pèrit	104	26,7
	2 Testimoni	80	20,6
	3 Pèrit testimoni o testimoni pèrit	29	7,5
	4 Altres	176	45,2
Totals		389	100

Qui proposa compareixença tècnic EATAF	Operador jurídic que demana compareixença	N	%
	1 Part demandant	32	8,2
	2 Part demandada	30	7,8
	3 Ambdues parts	6	1,5
	4 Ministeri Fiscal	1	0,3
	5 No especifica	320	82,2
Totals		389	100

Tot seguit, es presenten els resultats, de forma gràfica, variable per variable:

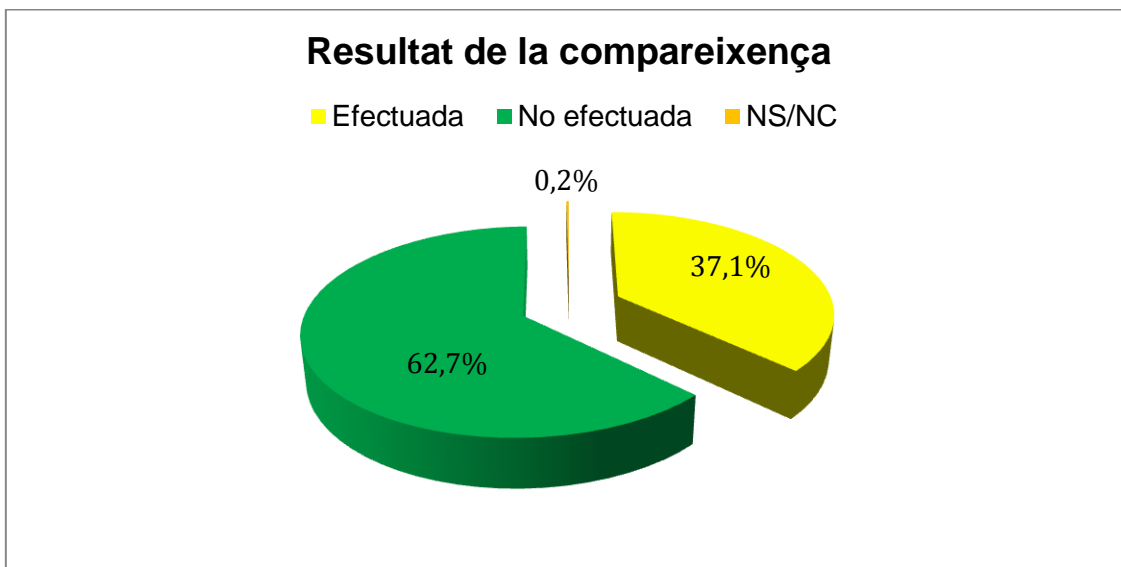
4. Gràfic idioma de la citació

Com s'observa en aquesta gràfica, un 85,6% d'aquestes citacions als professionals de l'EATAF són adreçades en castellà per part del Jutjat corresponent. En aquest sentit, es visualitza una gran diferència quant a l'ús del castellà per sobre del català, malgrat que ambdues llengües són igualment

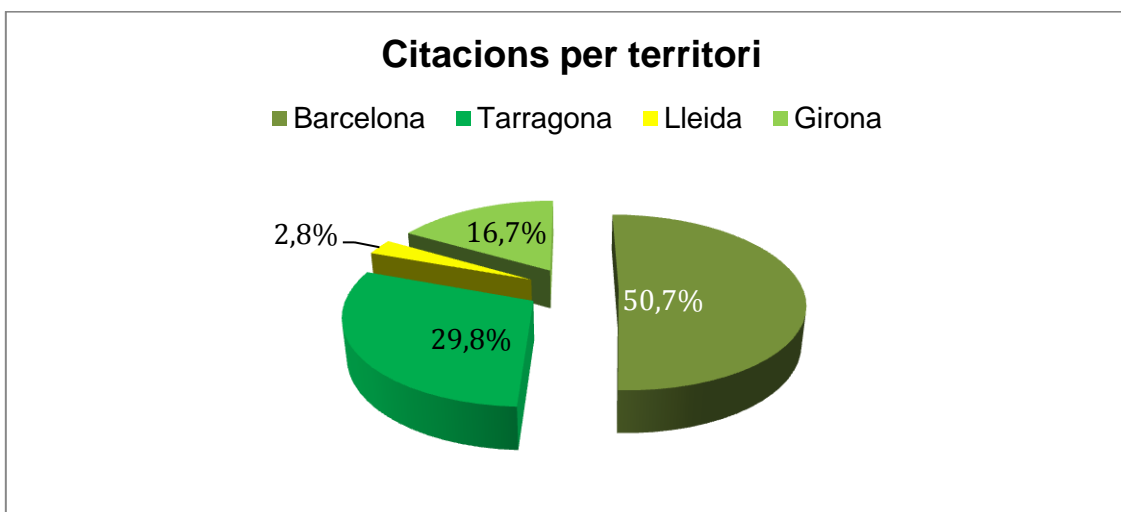
oficials a tot el territori català, amb unes dades molt allunyades d'una situació que pogués ser propera a la paritat.

5. Gràfic resultat de la compareixença

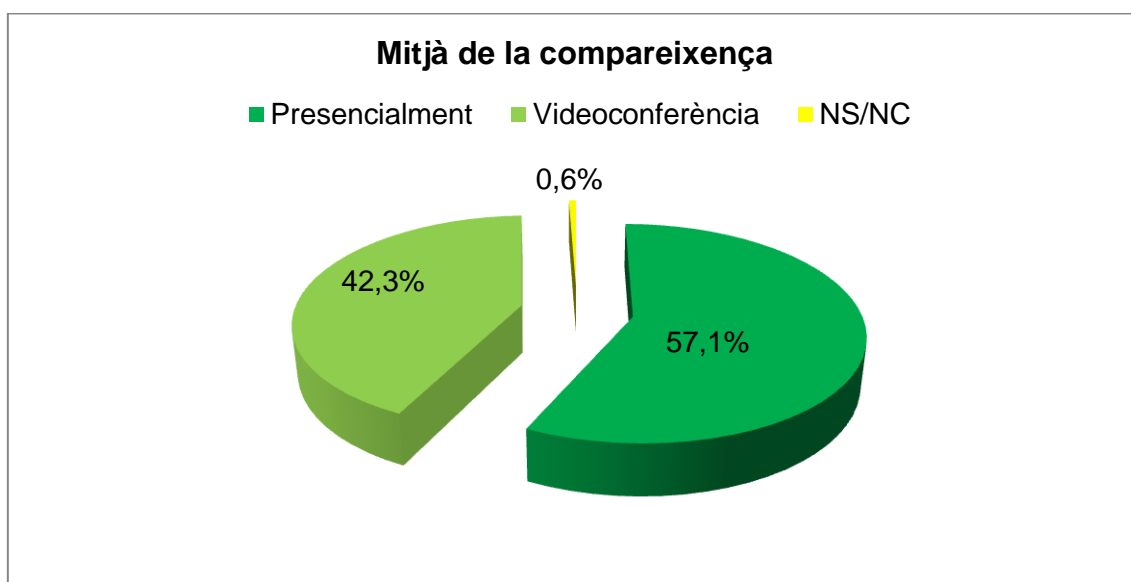
Quant a les compareixences efectuades, s'evidencia en aquesta gràfica que quasi un 63% de les citacions inicials finalment no deriven en l'assistència i intervenció efectiva al judici dels tècnics citats. Aquest fet pot ocórrer per diversos motius. En un gran nombre de casos perquè les parts arriben a acords, en d'altres perquè el judici se suspèn i es posposa per un altre dia, o perquè s'anul·la, o en d'altres, perquè la Instància Judicial no considera finalment necessària l'entrada a judici del/s professional/s prèviament citat/s.

6. Gràfic de citacions per territori

Poc més de la meitat de les citacions (50,7%), tal com s'observa en la gràfica, es duen a terme a la província de Barcelona, la qual cosa es relaciona amb el gran gruix de població i partits judicials que s'inclouen en aquest territori amb relació al total d'arreu de Catalunya.

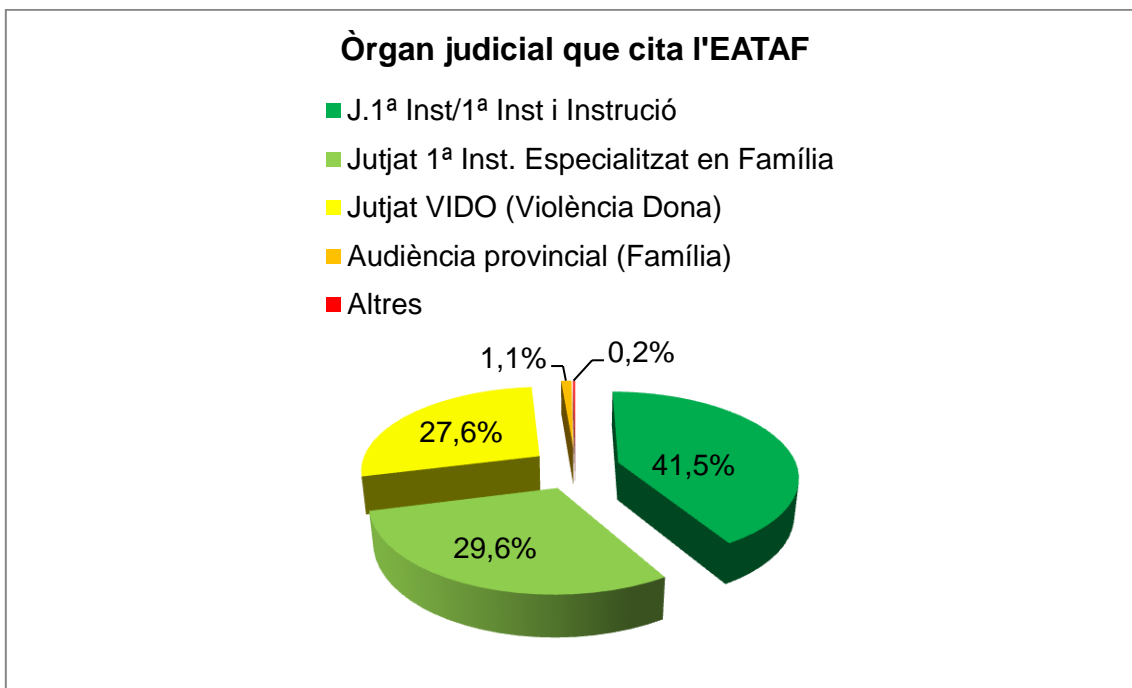
7. Gràfic del mitjà de compareixença

Com s'observa en aquesta gràfica, més d'un 42% de les compareixences s'han realitzat mitjançant la videoconferència, la qual cosa facilita l'eficiència en l'ús dels recursos humans, econòmics i materials de l'Administració pública, atès que permet efectuar aquesta tasca amb mitjans telemàtics i tecnològics en aquelles situacions en què la distància entre la seu territorial de l'EATAF i la seu judicial és significativa.

Així, d'acord amb les dades de què es disposa, en la majoria de les situacions en què la compareixença suposaria la necessitat d'un desplaçament per part del/s professional/s citats, aquest no s'efectua físicament, ja que l'òrgan judicial accepta que es dugui a terme la compareixença mitjançant videoconferència.

8. Gràfic d'òrgan judicial que cita

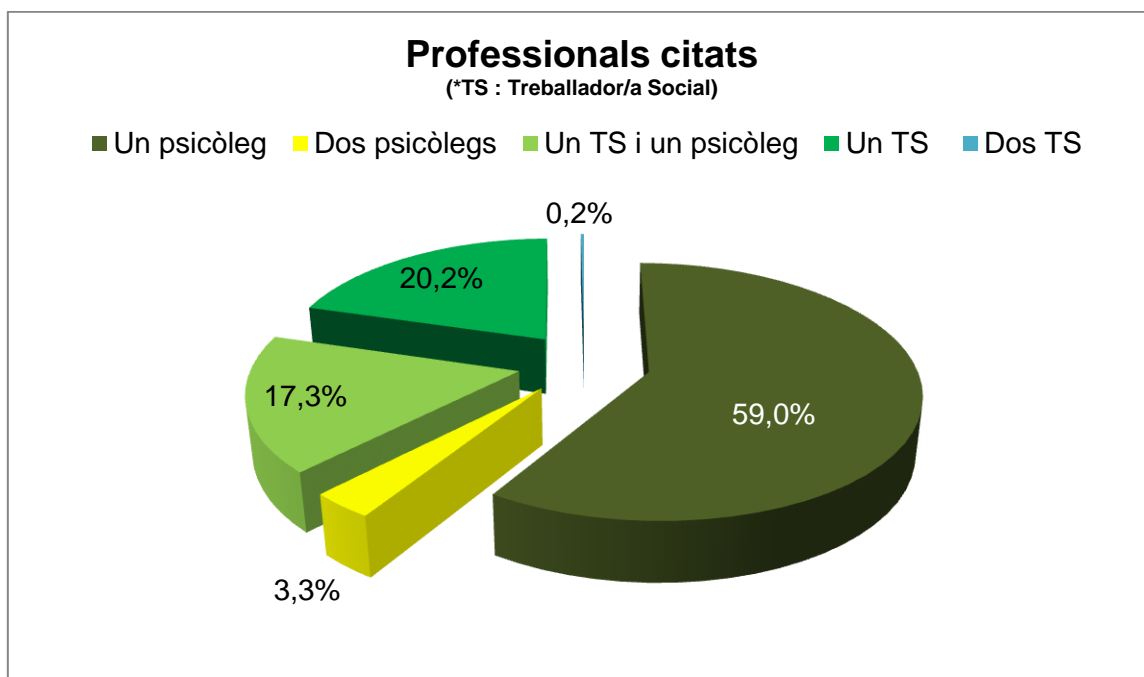

Tal com es constata en la gràfica, la majoria de les demandes rebudes a l'EATAF provenen dels Jutjats de Primera Instància i de Jutjats Mixtes de Primera Instància i Instrucció (41,5%). Seguidament, dels Jutjats de Primera Instància Especialitzats en Família (29,6%) i dels Jutjats de Violència sobre la Dona (27,6%). En aquest darrer cas, cal tenir en compte que aquests Jutjats VIDO tenen competències tant en l'àmbit penal, quant a les situacions de violència de gènere, com en l'àmbit civil, pel que fa en l'establir el règim de guarda i custòdia i de visites materno i paternofamiliar corresponent.

Amb relació a l'Audiència Provincial, en ser Tribunal de Segona Instància, intervé només en aquelles situacions en què s'ha interposat recurs d'apel·lació. Per això, les citacions efectuades per aquesta instància són escasses i suposen sols un 1,1% del total.

Quant a la variable "altres" (0,2%), es tractaria d'un únic cas, en el qual un Jutjat d'Instrucció va sol·licitar la intervenció de l'EATAF en el marc d'un context en el qual es dirimien qüestions penals, si bé el Jutge va considerar rellevant citar el tècnic que va intervenir des de l'EATAF.

9. Gràfic dels professionals citats

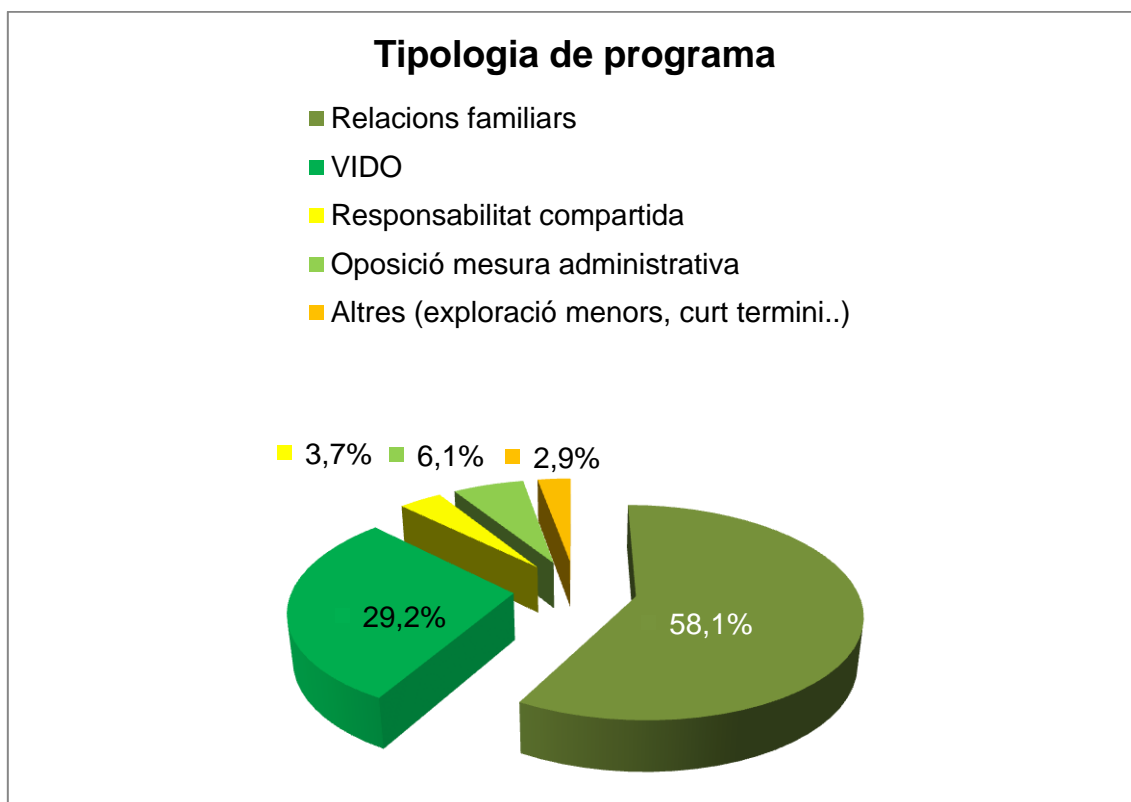

L'EATAF, comptant les 4 demarcacions, compta amb 24 psicòlegs/psicòlogues i 13 treballadors/es socials. En aquesta gràfica, s'observen uns percentatges de psicòlegs (59,0%) i de treballadors socials (20,2%) citats en què aquesta proporció semblaria que es manté.

Així mateix, quant a la citació de més d'un professional, aquesta modalitat pot adoptar tres combinatòries distintes, essent la majoritària aquella en què se citen dos professionals de distintes disciplines (17,35%), cosa que ocorre sempre en el marc del programa d'oposició a les mesures administratives de la DGAIA, en el qual els informes sempre són elaborats per un psicòleg i un treballador social conjuntament.

Les altres dues possibilitats són citacions a dos professionals de la mateixa disciplina que han elaborat l'informe conjuntament, dos psicòlegs (3,3%) o dos treballadors socials (0,2%). Això ocorre, per exemple, en casos d'alta complexitat tècnica, on distintos motius fan aconsellable l'assignació de l'expedient familiar a dos professionals, decisió que es pren per part dels responsables de l'EATAF.

10. Gràfic de citacions en funció del tipus de programa

Tal com consta a la memòria de servei de l'EATAF, la majoria de les demandes judicials d'intervenció de l'Equip se centren en el programa de relacions familiars, la qual cosa es reproduïx també quant a les citacions judicials, que en el 58% dels casos estan emmarcats dins d'aquest programa.

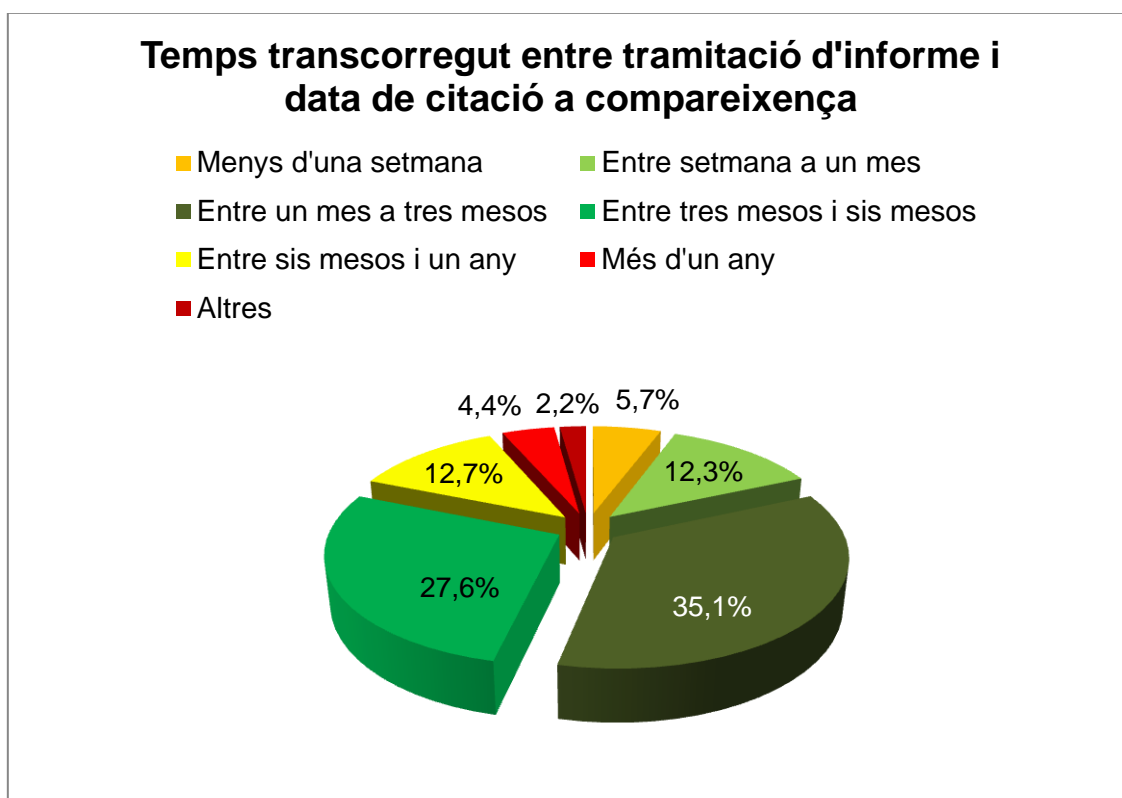
En segon lloc, hi apareixen els casos VIDO (29,2%) i seguidament els d'oposició (6,1%), els quals suposen una proporció molt menor de demanda d'intervenció inicial per part de l'òrgan judicial amb relació al programa de relacions familiars i de VIDO.

Quant als casos de citacions en el marc del programa de responsabilitat compartida, aquests representen encara una minsa proporció respecte del total (3,7%), situació que és d'esperar que canviï a l'alça al ser la responsabilitat parental compartida una novetat destacada establerta al llibre Segon del Codi Civil Català, en vigor des del 2011. Amb tot, val a dir que en el marc del

programa de relacions familiar ben sovint també es dirimeix sobre aquesta possibilitat, especialment si una de les parts ha sol·licitat aquesta tipologia de guarda.

En la variable categoritzada com a altres, figuren un 2,9% de casos en els quals s'inclouen les demandes d'exploració judicial de menors sense petició prèvia d'informe, peticions vinculades a programes de seguiment, o demandes d'informe a curt termini.

11. Gràfic del temps que transcorre d'ençà que es trameta l'informe al Jutjat i la data en què aquest cita a compareixer

El temps que transcorre entre la tramitació de l'informe realitzat per l'EATAF i la data de la compareixença del tècnic a la vista oral és una variable que depèn de multitud de factors i en la qual es troben nombroses diferències en funció dels distints Jutjats. La gràfica indica que en el 35,1% dels casos el temps transcorregut és d'un a tres mesos i en el 27,6% és d'entre tres a sis mesos.

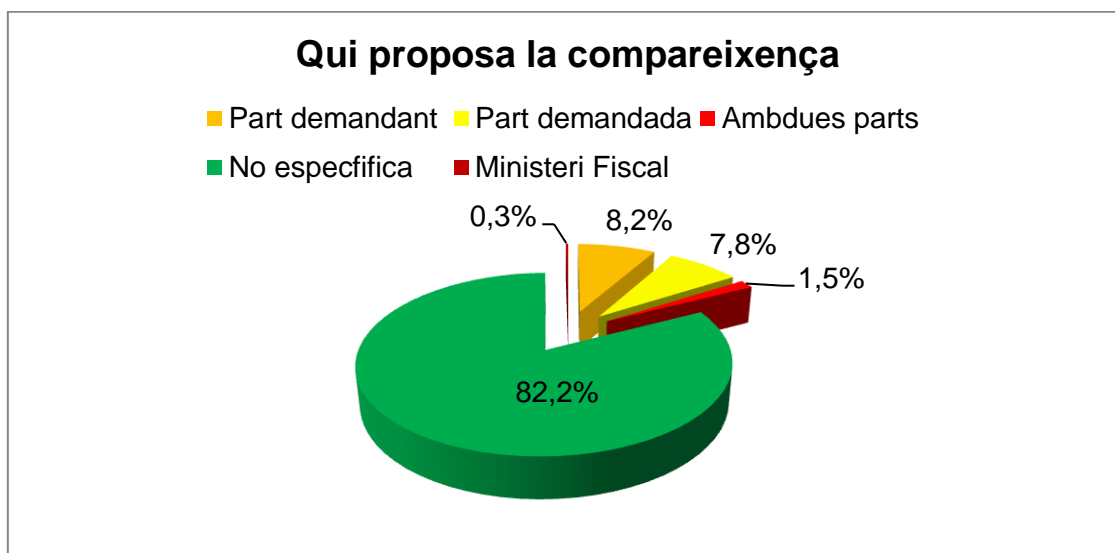
Així doncs, fins en un 62,7% dels casos, el temps que transcorre entre ambdós moments indicats és d'un a sis mesos.

D'altra banda, s'observa que en un 5,7% dels casos el temps transcorregut és de menys d'una setmana, circumstància que implica que, tant el tècnic com les parts, disposin de poc marge de preparació de la vista oral.

En la gràfica, es pot veure com en un 4,4% dels casos el temps arriba a ser de més d'un any, la qual cosa significa un temps excessiu, atès que la situació familiar, de naturalesa dinàmica, pot haver variat molt considerablement al llarg d'aquest període. De vegades aquesta circumstància ocorre perquè el judici s'ha suspès i ha calgut posposar-lo per a una altra data, fet que, en alguns casos, s'ha repetit en diverses ocasions.

En la categoria altres s'han inclòs tant els casos en què el professional ha hagut de compareixer sense haver fet informe, com els casos en què la data de citació a compareixença és anterior a la data de la tramesa de l'informe, pràctica i en què incorren alguns Jutjats, tal com s'ha observat.

12. Gràfic de l'operador jurídic que proposa la compareixença del tècnic

En aquest apartat s'evidencia que, en la immensa majoria dels casos (82,2%), no s'indica en l'ofici a proposta de qui ha de compareixer el tècnic de l'EATAF.

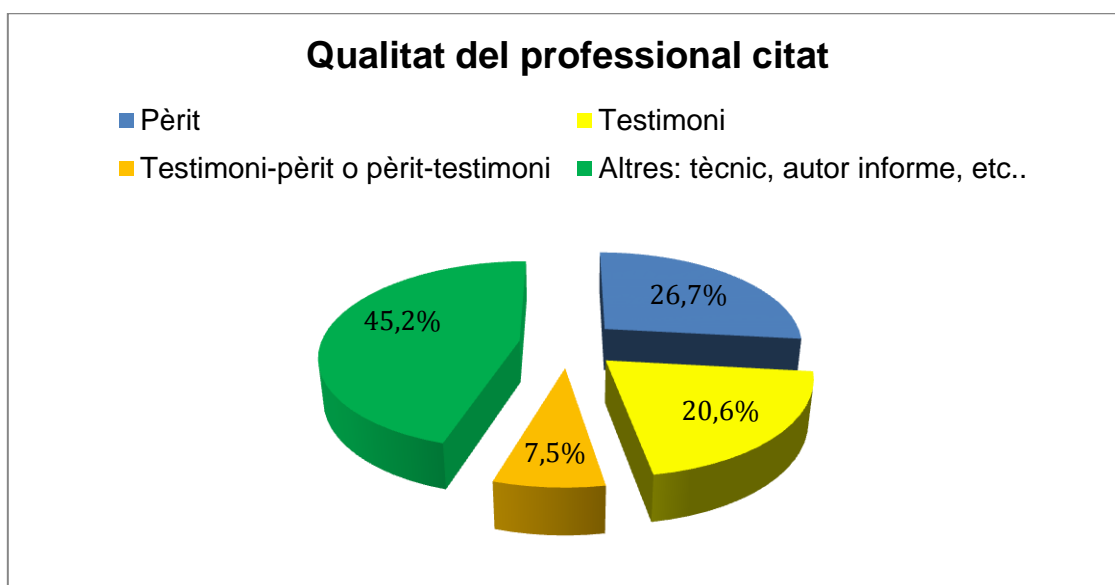
Amb relació a aquells casos en què sí s'especifica de qui parteix la petició de compareixença, (17,8%), no es detecten diferències destacables entre aquelles

situacions en les quals qui proposa és la part demandant/executant (8,2%) o bé la part demandada/executada (7,8%).

En l'1,5% dels casos, s'especifica en el document de citació que la compareixença del tècnic de l'EATAF al judici, l'havien demanada totes dues parts litigants.

Convé assenyalar que només s'ha constatat un cas (0,3%) en què s'hagi especificat que era el Ministeri Fiscal qui va sol·licitar que comparegués l'EATAF a la vista oral.

13. Gràfic de la condició en la qual el tècnic és citat a declarar

En aquesta gràfica s'observa que en un nombre molt elevat de casos (45,2%) i tots recollits a la categoria d'altres, apareix una diversitat de fórmules per a referir-se al tècnic citat (tècnic EATAF, psicòleg/loga de l'EATAF, treballador/a social de l'EATAF, autor de l'informe, nom del professional...), però sense especificar en quina qualitat aquest és citat. Quant a la resta de casos (54,8%), el 26,7% són citats en qualitat de pèrit, un 20,6% en qualitat de testimoni i un 7,5% en qualitat de testimoni-pèrit.

Pel que fa a les hipòtesis que es plantegen des de l'inici de la investigació, a continuació s'analitza cadascuna d'elles:

HIPÒTESI 1

El nombre de compareixences realment efectuades amb relació a les citacions emeses varia segons el territori.

En primer terme es plantegen les dades descriptives, on es poden analitzar el nombre d'individus que es troben en cada casella (en total hi ha 8 caselles, tenint en comptes les possibles combinacions en analitzar alhora una variable formada per dues categories i una altra per quatre categories). En cadascuna de les caselles veiem el nombre de casos, el percentatge dins de cada província, el percentatge segons si s'ha efectuat o no la compareixença, i per finalitzar, el percentatge respecte al total de la mostra:

14. Taula del resultat de la compareixença

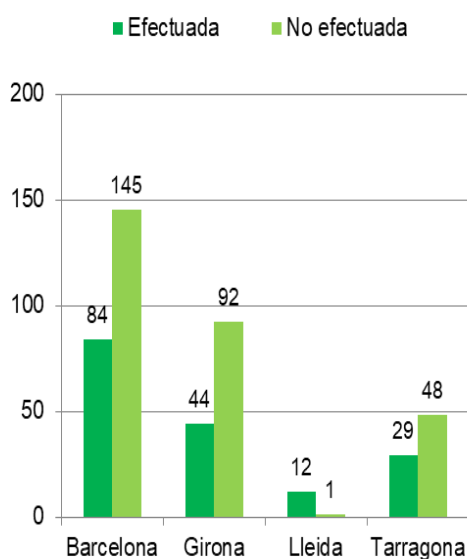
Resultat compareixença	N
Efectuada	169
No efectuada	286
NS/NC	1
Total	456

15. Taula del resultat de compareixença per territori

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Barcelona	84	145	229
Girona	44	92	136
Lleida	12	1	13
Tarragona	29	48	77
Total	169	286	455

Informació més visual que l'anterior taula l'atorga el gràfic de barres de més avall, on es pot visualitzar segons la província el nombre de citacions efectuades. Com es pot veure, tant en el gràfic com en la taula, en totes les províncies exceptuant Lleida, el percentatge de citacions no efectuades és força major que les efectuades. En canvi, a Lleida la relació és totalment contrària, la gran majoria de citacions s'efectuen. Cal indicar que el nombre de citacions a la província de Lleida és només de 13, i per això no es pot assegurar que aquestes diferències siguin estadísticament significatives, per la seva comprovació, es realitza la prova de Khi quadrat.

16. Gràfic de citacions efectuades/ no efectuades

Tot seguit, s'analitzen les dades de forma inferencial, cosa que permet analitzar si els resultats obtinguts són extrapolables a la població objecte d'estudi. Així, es realitza una Khi quadrat; més enllà del valor de l'estadístic obtingut, el fonamental és analitzar la significació de la prova (en el que segueix i per a totes les proves, es treballarà amb un nivell de confiança del 95%, de manera que si aquesta xifra és menor a 0.05 es rebutja la hipòtesi nul·la, i si pel contrari és major o igual a 0.05 s'accepta la hipòtesi nul·la, essent el significat d'acceptar o rebutjar el següent:

$$\begin{cases} h_0: \text{Les dues variables no estan relacionades} \\ h_1: \text{Les dues variables estan relacionades} \end{cases}$$

Per tant, si es rebutja la hipòtesi nul·la, això indicaria que existeix relació entre les variables a la població amb una confiança del 95%; és a dir, que s'accepta que el fet que la citació es realitzi en una província o una altra condiona de forma estadísticament significativa l'efectuació d'aquesta. Seguidament, es presenten els resultats de l'estadístic de contrast:

	Valor	Sig. aproximada
Khi quadrat	18,311	0,000
V de Cramer	0,201	0,000

En la prova de Khi quadrat, s'observa que el valor de l'estadístic és de 18.311; però el més important per prendre una decisió estadística és fixar-se en la significació, en aquest cas <0.001 (per tant, menor a 0.05), fet que porta a rebutjar la hipòtesi nul·la i dir que existeixen diferències segons la província.

A continuació, s'analitza la intensitat d'aquesta relació i després s'esbrina entre quines províncies existeix relació estadísticament significativa en referència a les compareixences efectuades, ja que l'existència de relació no indica que hi hagi diferències entre totes les províncies.

En primer terme, per analitzar el grau d'intensitat, cal fixar-se en el valor de la V de Cramer. La seva interpretació segueix els criteris de Cohen, i al tractar-se d'un valor inferior a 0.3 (0.201), es pot concloure que la intensitat de la relació és baixa.

	Valor	Sig. aproximada
V de Cramer	0,201	0,000

Ara hi ha interès a conèixer entre quines províncies existeixen diferències estadísticament significatives, per això, en aquest seguit de taules, podem visualitzar una taula de contingència i el resultat de Khi quadrat entre cada possible parella de províncies:

17. Taula províncies Barcelona i Girona

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Barcelona	84	145	229
Girona	44	92	136
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	0,702	0,402	

18. Taula províncies Barcelona i Lleida

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Barcelona	84	145	229
Lleida	12	1	13
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	15,905	0,000	

19. Taula províncies Barcelona i Tarragona

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Barcelona	84	145	229
Tarragona	29	48	77
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	0,024	0,877	

20. Taula províncies Girona i Lleida

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Girona	44	92	136
Lleida	12	1	13
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	18,182	0,000	

21. Taula províncies Girona i Tarragona

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Girona	44	92	136
Tarragona	29	48	77
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	0,615	0,433	

22. Taula províncies Lleida i Tarragona

Territori	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Lleida	12	1	13
Tarragona	29	48	77
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	13,391	0,000	

Com es comprova en totes les taules anteriors, les diferències únicament són estadísticament significatives entre Lleida i la resta de províncies, però entre les altres tres províncies no n'hi ha de diferències estadísticament significatives. Per tant, amb un nivell de confiança del 95%, a la província de Lleida s'efectuen un major percentatge de les citacions, respecte a les altres tres províncies catalanes.

HIPÒTESI 2

Malgrat el gruix de citacions, la majoria dels judicis s'acaben resolent sense necessitat que el tècnic comparegui a la vista.

Amb les dades descriptives es poden analitzar el nombre d'individus que es troben en cada casella (en total hi ha dues caselles, efectuades o no efectuades); en cadascuna de les caselles es veu el nombre de casos, i el nombre de casos esperats si la variable fos uniforme en la seva distribució, és a dir, si els casos es repartissin equitativament en cada categoria:

23. Taula resultat compareixença

Resultat compareixença	Observat	Esperat	Residual
Efectuada	169	227,5	-58,5
No efectuada	286	227,5	58,5
Total	455	455	0

En la taula anterior, els resultats observats (la realitat) i els esperats difereixen, però per analitzar si aquestes diferències es poden considerar estadísticament significatives, cal realitzar un estudi inferencial, utilitzant l'estadístic de contrast Khi quadrat. Tot seguit, es presenten les hipòtesis amb què s'analitza si el nombre de judicis que es resolen sense comparèixer és diferent que quan cal comparèixer:

$$\begin{cases} h_0: \text{Mateix nombre de citacions efectuades que no efectuades} \\ h_1: \text{Diferent nombre de citacions efectuades que no efectuades} \end{cases}$$

Per tant, si es rebutja la hipòtesi nul·la, aquest fet indicaria que hi ha diferències en el nombre de citacions efectuades respecte a les no efectuades a la població amb una confiança del 95%; més concretament, s'acceptaria que es resolen un major nombre de situacions sense comparèixer que compareixent, ja que el nombre mostrat és major en el primer cas, tal com ja s'ha indicat. Seguidament, dels resultats de l'estadístic de contrast es confirma el rebuig de la hipòtesi nul·la, ja que la significació és menor a 0.001 (per tant, menor a 0.05):

	Valor	Sig. aproximada
Khi quadrat	30,086	0,000

HIPÒTESI 3

En els casos d'oposició a mesura, s'entra més a judici que respecte d'altres programes.

De l'anàlisi de les dades descriptives, s'extreu el nombre d'individus que es troben en cada casella (en total 10 caselles, tenint en compte les possibles combinacions en analitzar alhora una variable formada per dues categories i una altra per cinc categories); en cadascuna de les caselles es veu el nombre de casos, el percentatge dins de cada tipus de programa, el percentatge segons si s'ha efectuat o no la citació, i per finalitzar, el percentatge respecte al total de la mostra.

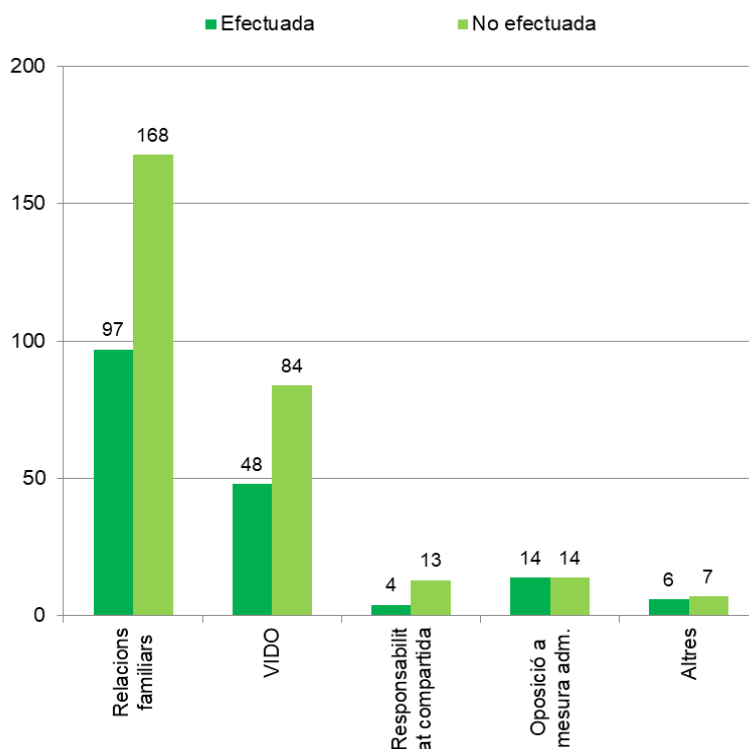
Així, es veu que de forma descriptiva és cert que en els casos d'oposició a mesura s'entra més a judici.

24. Taula representativa de les variables tipus de programa i resultat judici

Tipus de programa	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Relacions familiars	97	168	265
VIDO	48	84	132
Responsabilitat compartida	4	13	17
Oposició a mesura adm.	14	14	28
Altres	6	7	13
Total	169	286	455

Informació més visual que l'anterior taula queda exposada en el següent gràfic de barres, en el qual s'observa com en tots els tipus de programes el percentatge de citacions no efectuades és major, a excepció dels casos d'oposició a mesura, on els resultats són totalment equitatius entre les dues opcions analitzades:

25. Gràfic representatiu de les variables tipus de programa i resultat judici

Ara convé estudiar si aquests resultats obtinguts són extrapolables a la població objecte d'estudi, per la qual cosa s'analitzen les dades de forma inferencial, mitjançant la prova de Khi quadrat, amb un nivell de confiança del 95%. De manera similar a la de les anteriors hipòtesis, si la xifra és menor a 0.05 es rebutja la hipòtesi nul·la, i si pel contrari és major o igual a 0.05 s'accepta la hipòtesi nul·la; el significat d'acceptar o rebutjar és el següent:

$$\begin{cases} h_0: \text{Les dues variables no estan relacionades} \\ h_1: \text{Les dues variables estan relacionades} \end{cases}$$

Per tant, si es rebutja la hipòtesi nul·la, indicaria que existeix relació entre les variables a la població amb una confiança del 95%; així, s'acceptaria que segons el tipus de programa serà més probable de forma estadísticament significativa que la citació s'efectuï.

Seguidament s'exposen els resultats de l'estadístic de contrast:

	Valor	Sig. aproximada
Khi quadrat	3,851	0,426

En la prova de Khi quadrat, el valor de l'estadístic és de 3.851; però de nou, convé insistir en el fet que el més important per prendre una decisió estadística és fixar-se en la significació, en aquest cas 0.426 (per tant, major a 0.05), fet que porta a no rebutjar la hipòtesi nul·la. Per consegüent, no es pot dir que existeixin diferències segons el tipus de programa. És a dir, tot i que a la mostra la hipòtesi plantejada és certa, aquesta informació no es pot extrapolar a la població, perquè la diferència de proporcions no és estadísticament significativa.

A continuació, s'analitza la informació entre els tipus de programes respecte a l'oposició a mesura administrativa, tot i que a priori se sap que les diferències no seran estadísticament significatives. De les taules següents, es pot visualitzar una taula de contingència i el resultat de Khi quadrat entre les parelles analitzades, i es pot veure que en cap cas es rebutja la hipòtesi nul·la, tal com s'esperava:

26. Taula d'oposició a mesura administrativa i Relacions familiars

Tipus de programa	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Oposició a mesura adm.	14	14	28
Relacions familiars	97	168	265
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	1,931	0,165	

27. Taula d'oposició a mesura administrativa i VIDO

Tipus de programa	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Oposició a mesura adm.	14	14	28
VIDO	48	84	132
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	1,810	0,179	

28.

28. Taula d'oposició a mesura administrativa i Responsabilitat compartida

Tipus de programa	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Oposició a mesura adm.	14	14	28
Responsabilitat compartida	4	13	17
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	3,088	0,079	

HIPÒTESI 4

Els Jutjats específics en la matèria de família efectuen major nombre de citacions al tècnic que altres òrgans judicials.

Del plantejament de les dades descriptives es pot analitzar el nombre d'individus que es troben en cada casella (en total 10 caselles, tenint en compte les possibles combinacions en analitzar alhora una variable formada per dues categories i una altra per cinc categories); en cadascuna de les caselles es veu el nombre de casos, el percentatge dins de cada tipus de programa, el percentatge segons si s'ha efectuat o no la citació, i per finalitzar, el percentatge respecte al total de la mostra.

La pregunta versava sobre si en els Jutjats específics en matèria de família s'entrava més a judici, i de forma descriptiva, es veu en la taula que segueix que això és cert respecte a JPI o Instrucció i VIDO, però no respecte a l'Audiència Provincial (tot i que cal dir, que aquesta darrera categoria està formada només per 5 casos).

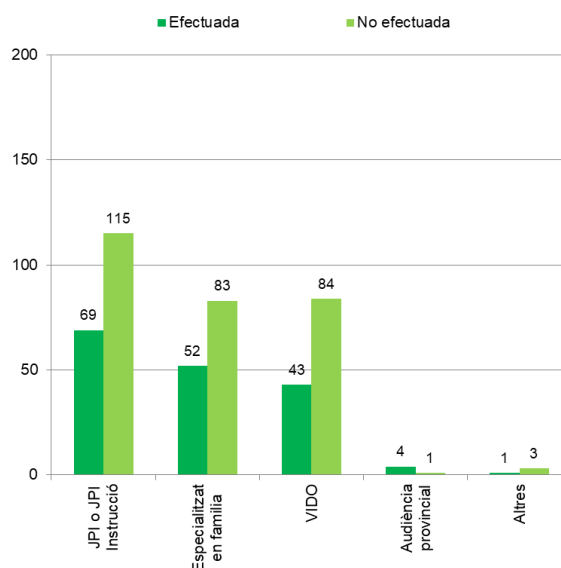
29. Taula dels òrgans judicials que citen i resultat compareixença

Òrgan judicial que cita	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
JPI o JPI Instrucció	69	115	184
Especialitzat en família	52	83	135

Òrgan judicial que cita	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
VIDO	43	84	127
Audiència provincial	4	1	5
Altres	1	3	4
Total	169	286	455

Informació més visual que l'anterior taula es troba en el gràfic de barres, on s'observa com en tots els òrgans judicials el percentatge de citacions no efectuades és major, a excepció de l'Audiència Provincial. Però respecte a la hipòtesi analitzada, es veu en la següent gràfica com entre els tres òrgans amb major nombre de casos, sembla que no hi ha gaires diferències.

30. Gràfic dels òrgans judicials que citen i resultat compareixença

Tot seguit, s'analitzen les dades de forma inferencial, a fi i efecte de veure si els resultats obtinguts són extrapolables a la població objecte d'estudi. Només s'analitzarà la informació dels tres òrgans amb major nombre de casos, ja que a causa del petit nombre de casos de la resta es podria distorsionar l'estudi. De nou, s'efectua una Khi quadrat, advertint que més enllà del valor de l'estadístic obtingut, el fonamental és analitzar la significació de la prova (amb un nivell de confiança del 95%); si aquesta és menor a 0.05 es rebutja la hipòtesi nul·la i si

per contra, és major o igual a 0.05 s'accepta la hipòtesi nul·la; el significat d'acceptar o rebutjar és el següent:

$$\begin{cases} h_0: \text{Les dues variables no estan relacionades} \\ h_1: \text{Les dues variables estan relacionades} \end{cases}$$

Per tant, si es rebutja la hipòtesi nul·la, això indica que existeix relació entre les variables a la població amb una confiança del 95%; és a dir, s'accepta que segons l'òrgan judicial que realitza la citació serà més probable de forma estadísticament significativa que la citació s'efectuï. Seguidament es presenten els resultats de l'estadístic de contrast:

	Valor	Sig. aproximada
Khi quadrat	0,683	0,711

En la prova de Khi quadrat, es veu que el valor de l'estadístic és de 0.683; però el més important per prendre una decisió estadística és fixar-se en la significació, en aquest cas 0.711 (per tant, major a 0.05), fet que porta a no rebutjar la hipòtesi nul·la i per tant no es pot dir que existeixin diferències segons el tipus d'òrgan judicial.

A continuació s'analitza la informació entre els altres tipus d'òrgans judicials respecte als òrgans especialitzats en família, tot i que ja se sap que les diferències no seran estadísticament significatives. De les següents taules, es visualitza una taula de contingència i el resultat de Khi quadrat entre les parelles analitzades, i es pot veure que en cap cas es rebutja la hipòtesi nul·la, tal com s'esperava:

31. Taula de l'òrgan especialitzat en família i JPI O JPI Instrucció

Òrgan judicial que cita	Resultat compareixença		Total
	Efectuada	No Efectuada	
Especialitzat en família	52	83	135
JPI o JPI Instrucció	69	115	184
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	0,034	0,853	

32. Taula de l'òrgan especialitzat en família i VIDO

Òrgan judicial que cita	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Especialitzat en família	52	83	135
JPI o JPI Instrucció	43	84	127
Mesures simètriques	Valor	Sig. Aproximada	
Khi quadrat	0,615	0,433	

HIPÒTESI 5

No hi ha diferències significatives entre el nombre de citacions efectuades a professionals de l'àmbit de la psicologia, respecte dels professionals del treball social.

Des de l'òptica de les dades descriptives, es pot analitzar el nombre d'individus que es troben en cada casella (en total 10 caselles, tenint en compte les possibles combinacions en analitzar alhora una variable formada per dues categories i una altra per cinc categories); en cadascuna de les caselles hi ha el nombre de casos, el percentatge dins de cada tipus de professional citat, el percentatge segons si s'ha efectuat o no la citació, i per finalitzar, el percentatge respecte al total de la mostra.

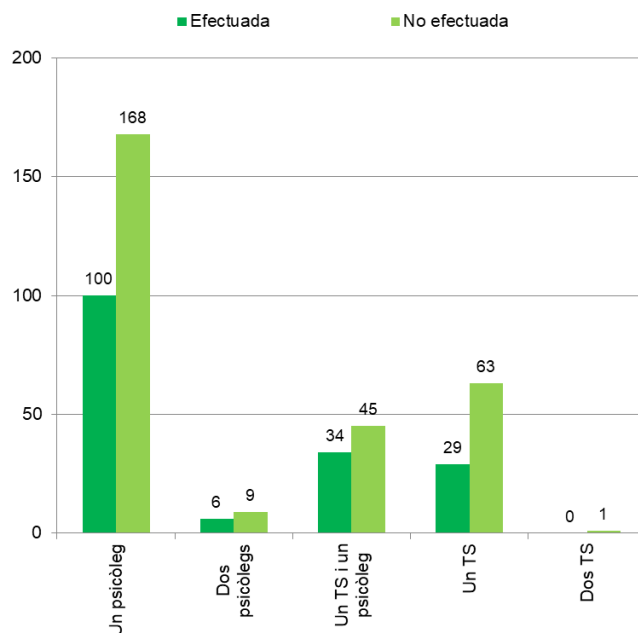
De forma descriptiva, es veu en el quadre que segueix que els percentatges semblen força similars entre les proporcions de citacions efectuades segons el tipus de professió:

33. Taula de citacions efectuades segons el tipus de disciplina

Tipus de programa	Resultat compareixença		
	Efectuada	No Efectuada	Total
Un psicòleg	100	168	268
Dos psicòlegs	6	9	15
Un TS i un psicòleg	34	45	79
Un TS	29	63	92
Dos TS	0	1	1
Total	169	286	455

En el següent gràfic de barres, s'observa com en tots els professionals citats el percentatge de citacions no efectuades és major, amb unes diferències força similars en l'àmbit visual.

34. Gràfic de citacions efectuades segons el tipus de disciplina

Tot seguit, s'analitzen les dades de forma inferencial, per veure si els resultats obtinguts són extrapolables a la població objecte d'estudi. No es tindrà en compte la informació dels dos TS, ja que a causa del petit nombre de casos que formen aquesta categoria, podrien distorsionar l'estudi. Per poder solucionar-ho, de nou es recorre a la prova de Khi quadrat, essent el significat d'acceptar o rebutjar la hipòtesi nul·la és el següent:

$$\begin{cases} h_0: \text{Les dues variables no estan relacionades} \\ h_1: \text{Les dues variables estan relacionades} \end{cases}$$

Per tant, si es rebutja la hipòtesi nul·la, això indicaria que existeix relació entre les variables a la població amb una confiança del 95%; és a dir, s'acceptaria el fet que segons els professionals citats serà més probable de forma estadísticament significativa que la citació s'efectuï. Seguidament, els resultats de l'estadístic de contrast:

	Valor	Sig. aproximada
Khi quadrat	2,473	0,480

En la prova de Khi quadrat, el valor de l'estadístic és de 2.473; però el més important per prendre una decisió estadística és fixar-se en la significació, en aquest cas 0.480 (per tant, major a 0.05), fet que porta a no rebutjar la hipòtesi nul·la i per tant, no poder dir que existeixen diferències segons el tipus de professionals citats; és a dir, es confirma la hipòtesi inicialment plantejada.

7. Conclusions

De la present recerca s'extreuen les següents conclusions:

1. El sistema de videoconferència està plenament implementat en la praxi diària, de manera que els Jutjats són conscients de la necessitat d'optimitzar els recursos públics de l'Administració.
2. Les compareixences efectuades pels tècnics de l'EATAF en seu judicial representen només una petita part de la tasca dels professionals, si es té en compte el total de peticions que arriben a l'Equip.
3. Quant als aspectes territorials, val a dir que en totes les províncies exceptuant Lleida, el percentatge de citacions no efectuades és força major que les efectuades. En canvi, a Lleida la relació és totalment contrària, allà, la gran majoria de citacions acaben suposant l'entrada efectiva del tècnic en vista oral.
4. No hi ha diferències respecte de l'acció de comparèixer en funció de la disciplina (Treball Social i Psicologia). Aquest fet mostraria la irrellevància de la professió en el moment que l'òrgan judicial efectua la citació.
5. El programa de Relacions familiars (RF) és el més estès a l'hora d'obrir un expedient familiar a l'Equip, i també és el que genera major nombre de citacions.
6. Respecte del temps transcorregut entre la tramitació de l'informe tècnic i la data de citació judicial, en la majoria de casos, acostuma a passar entre 1 i 6 mesos. Existeix però, una gran variabilitat temporal en funció dels distints òrgans judicials citants.
7. Sobre la qüestió idiomàtica, malgrat els esforços efectuats pel Departament de Justícia en forma d'actuacions i iniciatives per augmentar la presència de la llengua catalana al món judicial i en ares també a garantir els drets lingüístics dels ciutadans, el present estudi constata que els resultats no són els que caldria esperar ni els desitjables en un sistema de doble oficialitat català-castellà.

8. Propostes de millora

En alguns oficis que rep l'EATAF, la Instància Judicial ja té data de judici marcada i en aquell moment es comunica la necessitat d'intervenció de l'Equip junt amb la data de citació del/s tècnic/es intervinents. Això implica que la citació per a comparèixer a un judici per tal de ratificar l'informe i aclarir-ne determinats aspectes es dugui a terme abans de saber si l'actuació de l'Equip finalment culminarà amb informe i, sovint, abans d'haver iniciat la valoració familiar, la qual cosa es pot considerar una anomalia. En aquest sentit, la proposta de millora aniria encaminada a evitar citacions abans que l'Equip hagi finalitzat la seva intervenció.

Quant a la preparació de la vista per part del professional, seria aconsellable que l'òrgan judicial especificqués en el document de citació quina part és la que proposa la compareixença del tècnic de l'EATAF i la condició en la qual és citat. També pel que fa a suggeriments de millora a l'hora de redactar el document de citació pels tècnics, en els casos d'informes signats per més d'un professional, fora convenient adreçar dues citacions per separat, una per a cadascun dels tècnics cridats a comparèixer, cosa que no sempre succeeix.

Amb relació al temps que transcorre entre la data de tramesa de l'informe per part de l'EATAF i la data efectiva de compareixença i de judici, si aquest és molt ampli, pot ser que la intervenció de l'Equip materialitzada en l'informe perdi la seva validesa perquè s'hagin esdevingut canvis significatius en les circumstàncies personals de les parts o que el conflicte familiar s'hagi agreujat, motiu pel qual es recomanaria que no es dilatés en el temps.

L'àmbit jurídic en general, i el judicial en concret, han restat força al marge del procés de recuperació de l'ús institucional del català. Per això, caldria perseverar en les polítiques de garantia lingüística.

Així mateix, el present estudi ha posat de manifest diferències internes dins l'EATAF pel que fa a la complementació de la informació a la base de dades JOVO, per part dels seus professionals. Les discrepàncies detectades han servit per clarificar els criteris comuns per mantenir ben informada aquesta base de dades. D'aquesta manera, s'ha propiciat que, en un futur, la recollida

de dades estadístiques pugui ser més acurada i el màxim d'ajustada a la realitat.

9.Referències bibliogràfiques

Albarrán Olivera, A. J. (1989): Figura y función del psicólogo en los órganos judiciales. *Boletín de Información del Ministerio de Justicia*, nº1525, 1722 – 1741.

Andrés Joven, J. (2006) El dictamen de especialistas y peritos, i La intervención del perito en el acto de la vista. A Lluç, X. A. i Pico i Junoy, J. (directores.), *Aspectos prácticos de la prueba civil*. Barcelona: José María Bosch Editor.

Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya (2014). Guia de buenas prácticas para la evaluación psicológica forense y la práctica pericial de Catalunya.

Decret 278/2016, de 29 d'agost de reestructuració del Departament de Justícia.

El document d'activitat de l'Equip d'Assessorament Tècnic de Família (EATAF) corresponent a l'any 2018. Recuperat de: <http://justicia.gencat.cat/ca/departament/Estadistiques>

Domínguez, R; González, M. (2017). Perfil sociodemogràfic i característiques de les persones i/o famílies que inicien un procediment judicial d'oposició a mesura administrativa de protecció de menors. CEJFE, Departament de Justícia.

Domínguez, R., Gamero, M., González, M., Roca, A. (2009). Impacte dels informes del SATAF en les resolucions judicials. CEJFE, Departament de Justícia.

Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006 (BOE 16, 19.01.2011).

Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil. Recuperat de: <http://civil.udg.es/normacivil/estatal/LEC/cat/index.htm>

Llei 14/2010, de 24 de maig, de drets i oportunitats en la infància i l'adolescència. Recuperat de: http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/observatori_drets_infancia/destacats_columna_dreta/llei_oportunitats.pdf

Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família. Recuperat de: http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&mode=single&documentId=544979&language=ca_ES

Llei 50/1981, de 30 de desembre, per la qual es regula l'Estatut orgànic del Ministeri Fiscal. Recuperat de:

https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&versionId=1370694&versionState=02&language=ca_ES&documentId=556020&mode=single

Llei 1/1998, del 7 de gener, de política lingüística. Recuperat a: https://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?acti

Llei Orgànica 6/1985, de 1 de juliol, del Poder Judicial. B.O.E. nº 157.

Martín Corral, S. (2002). *Psicología Forense en los Juzgados de Familia*. A Urra, J (comp.). *Tratado de Psicología Forense*. Madrid: Siglo XIX.

Memòria del Departament de Justícia 2016-2017. Recuperat a: http://justicia.gencat.cat/ca/departament/publicacions/llobres_per_tematica/memories

Palacín Vega, F. J. (2001). La evaluación psicológica en los procesos de nulidad y separación matrimonial. A Jiménez Gómez, F. (coord.). *Evaluación psicológica forense. Matrimonio y procesos de protección con el menor*. Salamanca: Amaru Ediciones.

Peláez Portales, D. (2003) *El careo en el proceso penal español*. Córdoba: Ed. El almendro de Córdoba, s.l.

Pérez Martín, A. J. (2017) La prueba en los procedimientos de familia: una visión práctica, en revista de Derecho de Familia, número 76, julio-septiembre.

Picó i Junoy (Dir.) (2017). *Peritaje y prueba pericial*. Barcelona: Ed. J. M. Bosch.

Picó i Junoy, J.; Abel Lluch, X. (Directores), Miranda Vázquez C. (Coord.) (2018). Problemática actual de los procesos de familia. Especial atención a la prueba. Barcelona: Ed. Bosch Procesal.

Protocol d'assessorament de l'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de les Famílies (EATAF). (2014). Recuperat a: http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/home/seccions_tematiques/assessorament_tecnic_familia/programes-i-protocols/programes_i_protocols_assessorament_tecnic_civil_ambit_familia.pdf

Protocol del Programa de Seguiment de l'Equip d'Assessorament Tècnic en l'Àmbit de les Famílies (EATAF). (2014). Recuperat a: http://administraciojusticia.gencat.cat/web/.content/home/seccions_tematiques/assessorament_tecnic_familia/programes-i-protocols/programes_i_protocols_seguint_ambit_familia.pdf

Recomanacions per defensar l'informe al judici oral. Programa Compartim de gestió del coneixement del Departament de Justícia (2009). Recuperat de: www.gencat.cat/justicia/publicacions

Román Llamosí, S. Reflexiones sobre la función de los equipos psicosociales adscritos a los Juzgados de familia, Revista de DerechovLex, Núm. 135. agosto 2015.

San Molina, A. (2005) La pericial psicológica: supuestos de familia, menores y penal, a Lluch Abel, X. (2014) *Tratado Pericial Judicial*. Las Rozas (Madrid): Ed. La ley.

Solanas, A; Salafranca, LI; Fauquet J.; Núñez, M.I. (2005). Estadística descriptiva en ciencias del comportamiento. Ed. Thomson.

Sternberg, Robert J. (1996) Investigar en psicología. Ed. Paidós.

Tejedor, A. y Jiménez, F. (2001). Evaluación psicológica en los supuestos de guarda y custodia. A Jiménez Gómez, F.(coord.). *Evaluación psicológica forense. Matrimonio y procesos de protección con el menor*. Salamanca: Amaru Ediciones.

VV.AA. – AEAFA (2016). Guía práctica sobre la prueba de especialistas en el marco del proceso de familia, Asociación Española de Abogados de Familia. Ed. Sepín.

VV.AA. - AEAFA, (Junio 2016) Hacia un marco jurídico de la prueba de especialistas del art. 92 CC, Sociedad Española de Psicología Jurídica y Forense (SEPJF) y Asociación Española de Abogados de Familia (AEFA), Ed. Sepín.

Viñas Maestre (relatora). (Marzo 2016). Conclusiones del Encuentro de Magistrados de las Secciones de las Audiencias Provinciales de Derecho de Familia y de jueces de familia. Discusión de una guía de buenas prácticas y análisis de las últimas reformas. Madrid.

Yañez, Velasco, R. (2005) El peritaje en el proceso civil. Madrid: grupo difusión.

10. Índex de taules i gràfics

1. Taula de les variables estudiades
2. Taula de la temporalitat i actuacions
3. Taula dels totals de les variables
4. Gràfic idioma de la citació
5. Gràfic resultat de la compareixença
6. Gràfic de citacions per territori
7. Gràfic del mitjà de compareixença
8. Gràfic d'òrgan judicial que cita
9. Gràfic dels professionals citats
10. Gràfic de citacions en funció del tipus de programa
11. Gràfic del temps que transcorre d'ençà que es tramet l'informe al Jutjat i la data en què aquest cita a comparèixer
12. Gràfic de l'operador jurídic que proposa la compareixença del tècnic
13. Gràfic de la condició en la qual el tècnic és citat a declarar
14. Taula del resultat de la compareixença
15. Taula del resultat de compareixença per territori
16. Gràfic de citacions efectuades/ no efectuades
17. Taula províncies Barcelona i Girona
18. Taula províncies Barcelona i Lleida
19. Taula províncies Barcelona i Tarragona
20. Taula províncies Girona i Lleida
21. Taula províncies Girona i Tarragona
22. Taula províncies Lleida i Tarragona
23. Taula resultat compareixença
24. Taula representativa de les variables tipus de programa i resultat judici
25. Gràfic representatiu de les variables tipus de programa i resultat judici
26. Taula d'oposició a mesura administrativa i Relacions familiars
27. Taula d'oposició a mesura administrativa i VIDO
28. Taula d'oposició a mesura administrativa i Responsabilitat compartida
29. Taula dels òrgans judicials que citen i resultat compareixença
30. Gràfic dels òrgans judicials que citen i resultat compareixença
31. Taula de l'òrgan especialitzat en família i JPI O JPI Instrucció

- 32. Taula de l'òrgan especialitzat en família i VIDO
- 33. Taula de citacions efectuades segons el tipus de disciplina
- 34. Gràfic de citacions efectuades segons el tipus de disciplina.